

7.2.7.1 If no, why

Table 38.1 If no, why	
kho Chang	Kho Smet
1. think they start build too much bungalows and Hotels along the coastline and too many tourists are becoming a fresh water problem for kho Chang	1. Most staff at accommodation are so rude the accommodation even the cheapest – is overpriced and amenities don't work also nobody pick up all the rubbish on the ground where I am staying
. Most of the Thai tourists just came for weekend from Bangkok and leave a lot of rabbis on the beach.	2. In a national park one should not pay 200 bath as and entrance fee and then put at with the boat. the jet skis polluting the water and Disturbing people
2. Too many new bungalows and rooms ,quite expensive	3. I would like to visit some other national parke
3. Could be cleaner (pith up trash on beach)	4. Many dogs
4. Never visit the same place twice	5. If it is a national park why do the authorities allow
5. I don't know yet it I want to come back I have been only one day	6. The use of motor boat and jet I hate this small beach
6. It this becomes too tourism, made for tourism 2 this become over.	7. Could be cleaner too may dogs

กรณีที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจไม่กลับมาอีก เหตุผลที่เขาบอก คือ :

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง นักท่องเที่ยวไม่อยากจะกลับมาอีกเพราะ มีสิ่งก่อสร้าง อาคาร บังกะโล ตามชายหาดหนาแน่นมากเกินไป การมีนักท่องเที่ยวมากและกำลังมีปัญหาน้ำจืดที่จะนำมาใช้สอย คนไทย ทำความสกปรกให้กับชายหาด ที่พักราคาแพง

อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด นักท่องเที่ยวไม่อยากจะกลับมาอีกเพราะ ที่พักราคา สูงเกินความน่าจะเป็นต่างๆ ที่สิ่งอำนวยความสะดวกไม่ดี ขณะเดียวกันกับสิ่งสกปรกบนพื้นก็ไม่มีใครดูแล เก็บกวาด ค่าธรรมเนียมเข้าอุทยานแห่งชาติไม่ควรสูงถึง 200 บาทต่อคน ปัญหาการเล่นเรือและเจ็ตสกีมีต่อ คุณภาพน้ำและรบกวนนักท่องเที่ยวที่เล่นน้ำทะเล มีสุนัขมาก

7.2.7.2 If yes, why.

Table 38.2 If yes, why.	
kho Chang	Kho Smet
1. Snorkeling	1. Quite Beautiful Relaxing / Nice
2. National park good idea	2. Near or close and convenient to Bangkok
3. Convenient from Bangkok	3. Very good food , Sun & Sand /Sea
4. Not spoiled too much from tourism if not season time	4. Very clean , nice beaches and water
5. Wants to do	5. Because of the friendly atmosphere and beautiful surrounding
6. To visit more places than I did this holiday	6. Not expensive, not money people ,
7. Beautiful	7. It too commercials
8. Happy, Friendly people Nice people	8. Parting is great
9. I would come back when it is sunnier and it is very relaxing here	9. Very peaceful , good swimming , excellent beach
10. Cheap Prices	10. Friendly people (away from accommodation) are lovely
11. Wild sea / sea	11. Hot / warm water, it is good for children
12. No more tourism , No too much tourism	นักท่องเที่ยวที่ตัดสินใจจะกลับมาเที่ยวอีกได้ให้เหตุผลไว้ดังนี้ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง นักท่องเที่ยวประทับใจในด้านต่อไปนี้ เพื่อดำน้ำดูปะการัง สงบนและสวยงาม ประชาชนมีความเป็นมิตร มีทะเลสวย แสงแดดเจิดจ้า เกาะต่างๆ งดงาม ป่าดงดิบอุดมสมบูรณ์ และที่พักดีและราคาถูก อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด นักท่องเที่ยวประทับใจในความสวยงามของธรรมชาติมีทั้งชายหาดสวย น้ำทะเลและแสงแดด ประชาชนมีความเป็นมิตร สงบน อาหารราคาไม่แพงมาก
13. Secluded location , nice beaches	
14. Quiet , not too many people	
15. Beautiful nature Beautiful island	
16. Good accommodation	
17. It's private and calm island	
18. Close to Bangkok	
19. Relatively quite compared to other island	
20. Hope for some better weather next time soon	
21. Long beach for walking	
22. It is a peaceful place	
23. I want to explore the park	
24. Beautiful and still not too much building	
25. Rainforest	

7.2.8 Which tourism place in this national park you want to sustain?

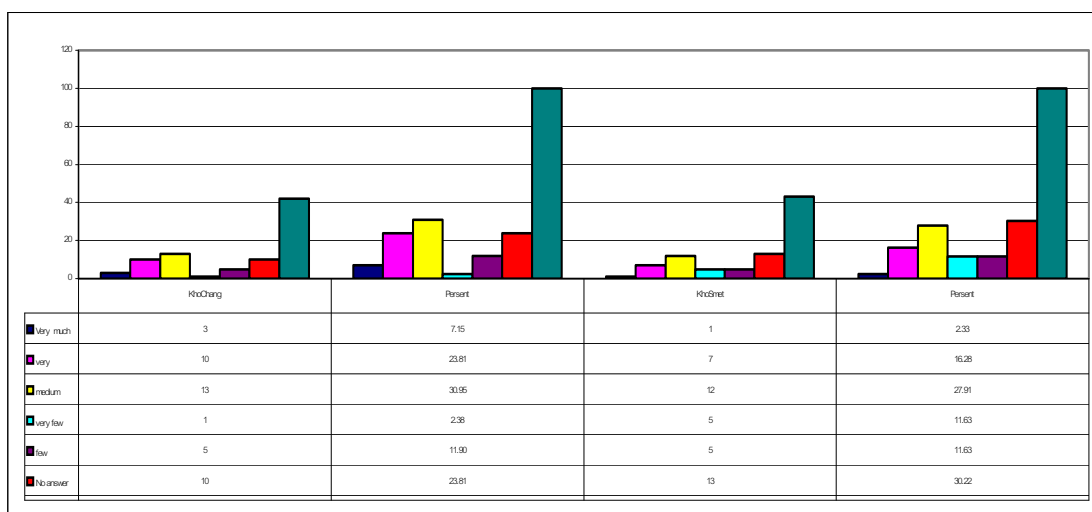
Total 39 Which tourism place in this national park you want to sustain?					
Kho Chang	Number	Percent	Kho Smet	Number	Percent
1. Beach	1	2.38	1. Swimming, Bungalow, Accommodation, Saey Kaew	1	2.33
2. Forest / Rainforest	4	9.52	2. The environment , Beach , water , Ao Hin Nok , Forest	2	4.65
3. Water falls	1	2.38	3. Eco-tourism and information, Reef , Camping Facilities	1	2.33
4. The sea water	1	2.38	4. All They do not need developing any more	6	13.95
5. Fisherman village	1	2.38	5. The beautiful tree and beaches	1	2.33
6. Don't know	1	2.38	6. No answer	32	74.41
7. Any one	1	2.38	Total	43	100
8. All of them	1	2.38			
9. No answer	31	73.82			
Total	42	100			

นักท่องเที่ยวประสงค์จะให้แหล่งท่องเที่ยวใดในอุทยานแห่งชาติทั้งสองมีความยั่งยืน ผลการศึกษาพบว่า อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง นักท่องเที่ยวจำนวนมากไม่สามารถระบุแหล่งท่องเที่ยวตามคำถามนี้ได้ คือมีมากถึงร้อยละ 73.81 ส่วนที่นักท่องเที่ยวสามารถระบุได้คือ ป่าดิบฝนอันอุดมสมบูรณ์ ชายหาด น้ำทะเล น้ำตก และหมู่บ้านชาวประมง

อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด นักท่องเที่ยวจำนวนมากไม่สามารถระบุแหล่งท่องเที่ยวตามคำถามนี้เช่นกัน คือ มีมากถึงร้อยละ 74.42 ส่วนที่นักท่องเที่ยวสามารถระบุได้ คือ ไม่ต้องการให้พัฒนาพื้นที่ทั้งหมดไปมากกว่านี้ สภาพแวดล้อมของชายหาด น้ำทะเลและป่าไม้ ความสวยงามของชายหาดและต้นไม้ เป็นต้น

7.2.9 Can you range your satisfaction about Eco-Tourism management of this national park?

Satisfaction level	Kho Chang	Percent	Kho Smet	Percent
Very much	3	7.15	1	2.33
very	10	23.81	7	16.28
medium	13	30.95	12	27.91
few	1	2.38	5	11.63
very few	5	11.90	5	11.63
No answer	10	23.81	13	30.22
Total	42	100	43	100

ตารางกราฟที่ 20 Can you range your satisfaction about Eco-Tourism management of this national park?

ระดับความพึงพอใจในการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติทั้งสองแห่ง ผลการศึกษามีดังนี้

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง นักท่องเที่ยวแสดงความพึงพอใจตั้งแต่ระดับปานกลางมีร้อยละ 30.95 ระดับสูงกว่าปานกลาง คือ พึงพอใจมาก ร้อยละ 23.81 และมากที่สุดร้อยละ 7.15 เมื่อรวมตั้งแต่ระดับปานกลางขึ้นไปถึงมากที่สุดจะได้ ความพึงพอใจในทางบวกถึงร้อยละ 61.91 และเมื่อรวมระดับความพึงพอใจในทางลบ(น้อยและน้อยที่สุด) มีร้อยละ 14.28 เท่านั้น นอกจากนั้นยังมีนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้แสดงความคิดเห็นอยู่ร้อยละ 23.81

อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด นักท่องเที่ยวแสดงความพึงพอใจตั้งแต่ระดับปานกลางมีร้อยละ 27.99 ระดับสูงกว่าปานกลาง คือ พึงพอใจมาก ร้อยละ 16.28 และมากที่สุด 2.33 เมื่อรวมตั้งแต่ระดับปานกลางขึ้นไปจนถึงมากที่สุด จะได้ความพึงพอใจทางบวกร้อยละ 46.52 และเมื่อรวมระดับ

ความพึงพอใจในทางลบ (น้อยและน้อยที่สุด) มีร้อยละ 23.26 นอกจากนั้นยังมีนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้แสดงความคิดเห็นสูงถึงร้อยละ 30.22

7.2.10 If you want this national park to sustain. What activities you want to participate?

Table 41 If you want this national park to sustain. What activities you want to participate?					
Kho Chang	Number	Percent	Kho Smet	Number	Percent
1. Publish boxes along the beach	1	2.38	1. wildlife tour	1	2.33
2. Cleaning the island , beach, streets , nature	1	2.38	2. don't know	1	2.33
3. Don't allowed too many cars	1	2.38	3. Stop tree cutting	1	2.33
4. Stop Bungalow development	1	2.38	4. Keep beach	1	2.33
5. Reduce entrant fee from 200 bath	1	2.38	5. Clean beach	1	2.33
6. Less development	1	2.38	6. Prevent furtues bungalow expansion	1	2.33
7. Avoid population garbage	1	2.38	7. Perhaps more advertised walks and possibly	1	2.33
8. Put in place proper sewage systems	1	2.38	8. More water sport / activities	1	2.33
9. Place more rubbish bins along the beach	1	2.38	9. No littering in the beach would be enough	1	2.33
10. I would like the beaches to be cleaner there are a lot of garbage on the beach	1	2.38	10. walks , walking , Diving	5	11.63
11. Clean be litter from the beach	1	2.38	11. snorkeling , Do not use jet skis	2	4.65
12. Provide litter bins, to prevent dropping litter	1	2.38	12. Careful disposal of rubbish for recycling	1	2.33
13. Trekking	1	2.38	13. Garbage pick up	1	2.33
14. Conservation	1	2.38	14. you must separate swimming from power boats,	1	2.33
15. I don't know have to big difference from Italy	1	2.38	jet skies, stop jet skis		0.00
16. Reduce the modernization.....	1	2.38	15. No uses of jet skis/boats –damage coral reefs or	1	2.33
17. Keep the number of visitors down (not by increasing the price)	1	2.38	cause noise pollution		0.00
18. Less population	1	2.38	16. clearing water , soviding water , Clean beach	2	4.65
19. Stay the same leave it or it is don't build anything else	1	2.38	17. Eco-tourism, Receding	1	2.33
20. Diving	1	2.38	18. Conserving electricity & water	2	4.65
21. Recycling	1	2.38	19. More information , restrict resort development	1	2.33
22. Categories the garbage for different type of keying	1	2.38	20. The handling of garbage could be improved	1	2.33
23. Surfing	1	2.38	21. Unsure but would participate in anything that was necessary	1	2.33
24. Hiking mountain biking	4	9.52	22. More information tourists need more awareness	1	2.33
25. Fishin	1	2.38	23. Tourists save money for a long time to come here	1	2.33
26. Water fall	1	2.38	they want to see friendly focus after carrying heavy bag and		0.00
27. Snorkeling	1	2.38	having no sleep – friendly helpful ness and		0.00
28. Drinking	1	2.38	free tourist information should be available.		0.00
29. Not drop litter	1	2.38	We pay 200 bath to enter the national park but		0.00
30. Cleaning up the nebbish	1	2.38	there is no evidence I am in a national park		0.00
31. Promotion of ecofricudly tourism	1	2.38	I see litters, jet skis, bar, discos etc.		0.00
* Is appropriate levels of development		0.00	24. no answer	13	30.23
* good for Thailand * good for the environment		0.00	Total	43	100
32. All	1	2.38			
33. No fishing	1	2.38			
34. More vegetarian mind-set	1	2.38			
35. Motorbike trip	1	2.38			
36. Elegant trip	1	2.38			
37. None, no one	3	7.14			
Total	42	100			

เมื่อนักท่องเที่ยวประสงค์ให้อุทยานแห่งชาตินี้มีความยั่งยืน กิจกรรมอะไรที่นักท่องเที่ยวประสงค์มีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบดังนี้

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นแตกต่างกันและกระจายมาก แต่พอสรุปได้ดังนี้ กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความยั่งยืน คือ การดูแลความสะอาดบนเกาะ ชายหาดและถนนหนทาง ควบคุมจำนวนบังเกโล รยนต์บนเกาะ ควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวและลดจำนวนขยะมูลฝอยบนชายหาด ในขณะที่เดียวกันนักท่องเที่ยวประสงค์จะใช้ชีวิตในการเล่นน้ำและดำน้ำทะเล เล่นน้ำตก และท่องเที่ยวบนเกาะด้วยจักรยานยนต์

อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นแตกต่างกันและกระจายมากเช่นกัน และสามารถสรุปได้ดังนี้ กิจกรรมที่ประสงค์ให้เกิดความยั่งยืน คือรักษาความสะอาดของชายหาด แยกพื้นที่เล่นน้ำและการเล่นเรือเจ็ตสกีออกจากกัน ควบคุมจำนวนเรือเจ็ตสกี ลดการขยายตัวของบังเกโล กำจัดขยะมูลฝอยให้ได้ผลส่วนการใช้ชีวิตในอุทยานแห่งชาติ นักท่องเที่ยวประสงค์จะเล่นน้ำว่ายน้ำและดำน้ำ

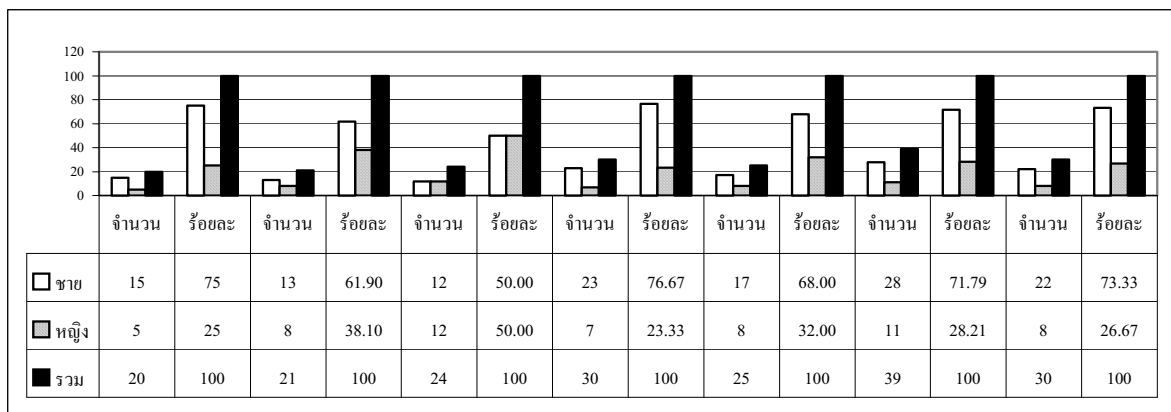
7.3 บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในอุทยานแห่งชาติ

การที่อุทยานแห่งชาติจะบรรลุเป้าหมายในการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้นั้น บุคลากรของอุทยานแห่งชาติมีบทบาทต่อความสำเร็จเป็นอย่างยิ่ง หากบุคลากรมีความพร้อมรู้ทิศทางขององค์กร มีความรู้มีความรักองค์กร การดำเนินงานจัดการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติก็จะประสบความสำเร็จไปพร้อมๆ กันได้ ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงได้ศึกษาถึงข้อมูลบุคลากรของอุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่ง ซึ่งได้ผลการศึกษาดังนี้

7.3.1 ข้อมูลส่วนตัวของบุคลากร

7.3.1.1 เพศของบุคลากร

ตารางที่ 42 ข้อมูลส่วนตัว														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
เพศ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	15	75	13	61.90	12	50.00	23	76.67	17	68.00	28	71.79	22	73.33
หญิง	5	25	8	38.10	12	50.00	7	23.33	8	32.00	11	28.21	8	26.67
รวม	20	100	21	100	24	100	30	100	25	100	39	100	30	100

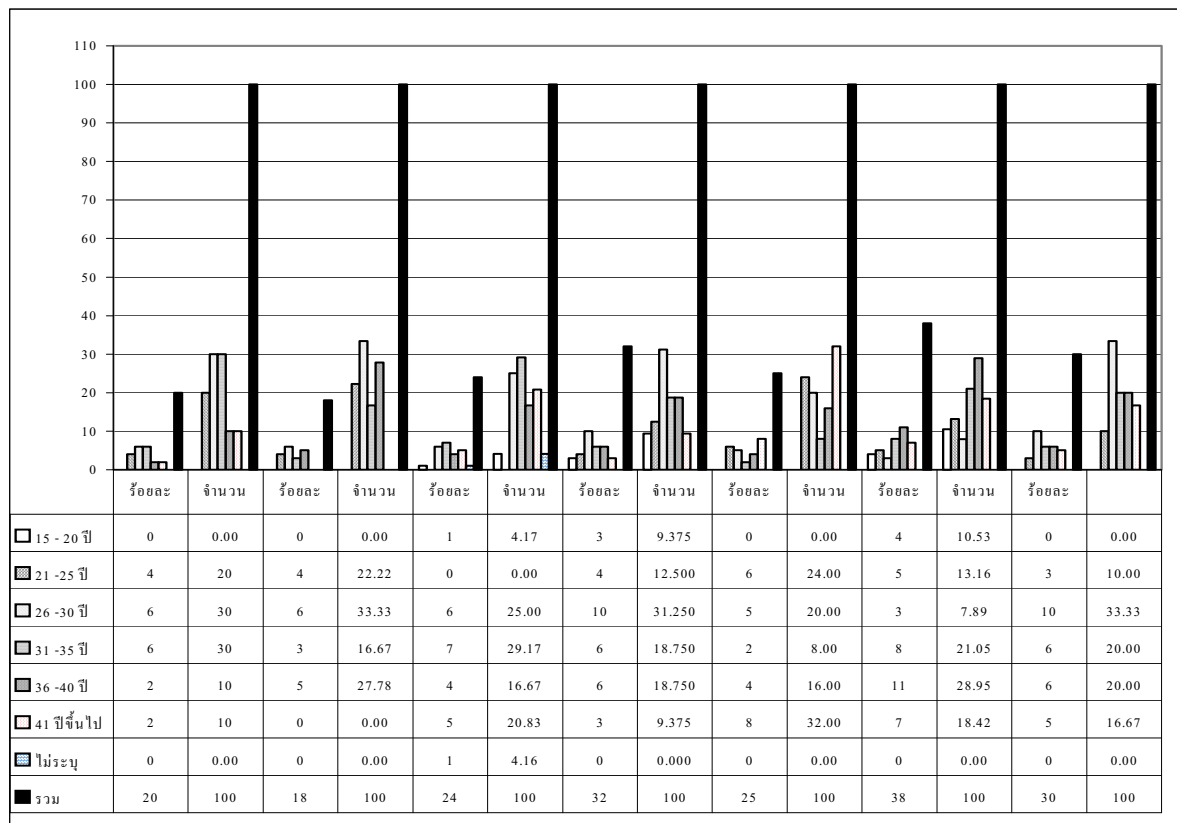

ตารางกราฟที่ 21 ข้อมูลส่วนตัว

เนื่องจากบุคลากรของอุทยานแห่งชาติส่วนใหญ่เป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง การได้ข้อมูลจากบุคลากรจึงโน้มเอียงไปเป็นข้อมูลจากผู้ชายมาก และในการปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองป้องกันทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมก็เป็งานหลักของบุคลากรชาย แต่มีเพียงอุทยาน-แห่งชาติเขาคิชฌกูฏที่ได้ข้อมูลจากผู้ชายและผู้หญิงในจำนวนพอ ๆ กัน

7.3.1.2 อายุของบุคลากร

ตารางที่ 43 อายุของบุคลากร														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
อายุ ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
15 - 20 ปี	-	-	-	-	1	4.17	3	9.375	-	-	4	10.53	-	-
21 - 25 ปี	4	20	4	22.22	0	0.00	4	12.500	6	24.00	5	13.16	3	10.00
26 - 30 ปี	6	30	6	33.33	6	25.00	10	31.250	5	20.00	3	7.89	10	33.33
31 - 35 ปี	6	30	3	16.67	7	29.17	6	18.750	2	8.00	8	21.05	6	20.00
36 - 40 ปี	2	10	5	27.78	4	16.67	6	18.750	4	16.00	11	28.95	6	20.00
41 ปีขึ้นไป	2	10	-	-	5	20.83	3	9.375	8	32.00	7	18.42	5	16.67
ไม่ระบุ	-	-	-	-	1	4.16	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	20	100	18	100	24	100	32	100	25	100	38	100	30	100

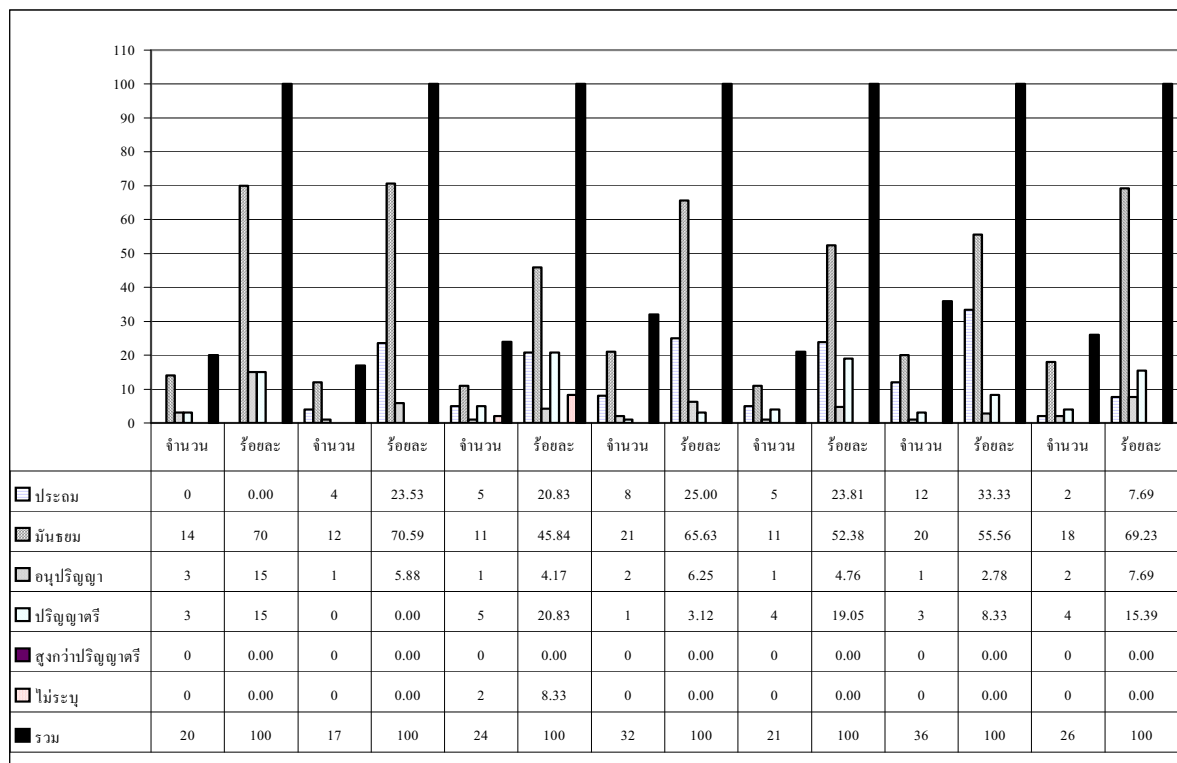

ตารางกราฟที่ 22 อายุของบุคลากร

บุคลากรที่ปฏิบัติงาน ณ อุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่งส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุในช่วง 21 – 40 ปี และมีมากอยู่ในวัย 21 – 35 ปี เป็นทรัพยากรบุคคลที่อยู่ในวัยเข้มแข็งเหมาะสมกับงานหลักของอุทยานแห่งชาติ คือ การป้องกัน เฝ้าระวัง ปราบปราม ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติ

7.3.1.3 การศึกษาของบุคลากร

ตารางที่ 44 การศึกษาของบุคลากร														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถม	-	-	4	23.53	5	20.83	8	25.00	5	23.81	12	33.33	2	7.69
มัธยม	14	70	12	70.59	11	45.84	21	65.63	11	52.38	20	55.56	18	69.23
อนุปริญญา	3	15	1	5.88	1	4.17	2	6.25	1	4.76	1	2.78	2	7.69
ปริญญาตรี	3	15	-	-	5	20.83	1	3.12	4	19.05	3	8.33	4	15.39
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ระบุ	-	-	-	-	2	8.33	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	20	100	17	100	24	100	32	100	21	100	36	100	26	100

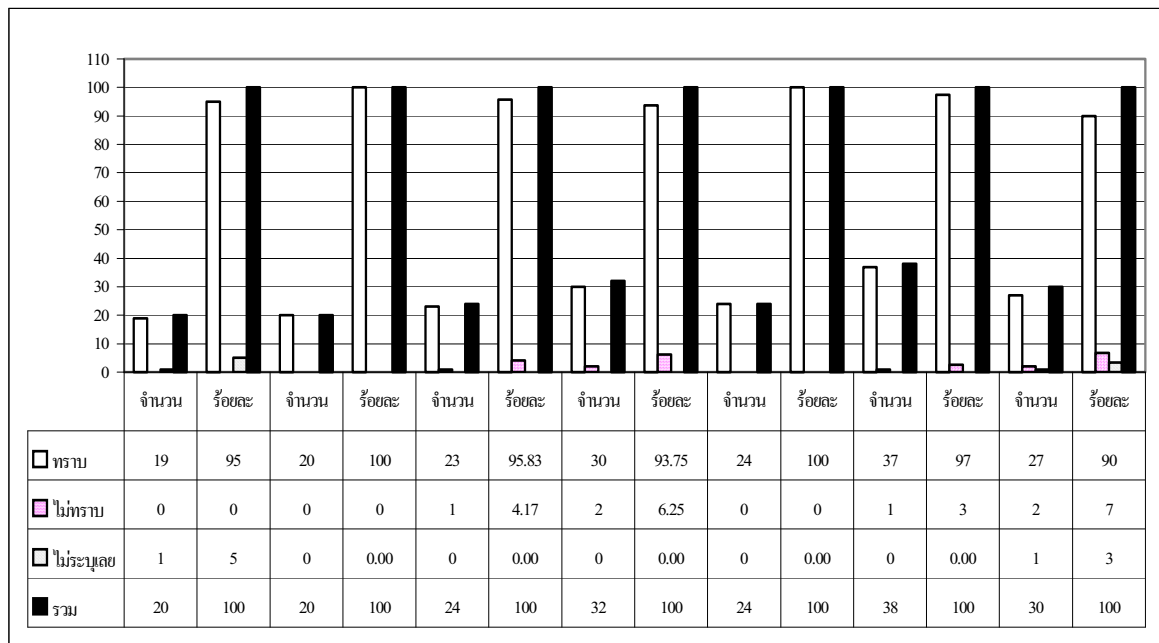

ตารางกราฟที่ 23 การศึกษาของบุคลากร

บุคลากรของอุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่ง ส่วนใหญ่มีพื้นฐานการศึกษาอยู่ในระดับระหว่างประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจากลักษณะของงานที่ไม่จำเป็นต้องมีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา แต่ก็มีบุคลากรที่มีพื้นฐานสูงกว่า คือ อนุปริญญาและปริญญาตรี ซึ่งเป็นบุคลากรในฝ่ายบริหารและจัดการของอุทยานแห่งชาติ

7.3.2 บุคลากรทราบหรือไม่ว่าอุทยานแห่งชาตินี้มีจุดเด่นๆ อะไรบ้าง

ตารางที่ 46 บุคลากรทราบหรือไม่ว่าอุทยานแห่งชาตินี้มีจุดเด่นๆ อะไรบ้าง														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
ทราบ/ไม่ทราบ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	19	95	20	100	23	95.83	30	93.75	24	100	37	97	27	90
ไม่ทราบ	-	-	-	-	1	4.17	2	6.25	-	-	1	3	2	7
ไม่ระบุเลย	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3
รวม	20	100	20	100	24	100	32	100	24	100	38	100	30	100

ตารางกราฟที่ 24 บุคลากรทราบหรือไม่ว่าอุทยานแห่งชาตินี้มีจุดเด่นๆ อะไรบ้าง

บุคลากรของอุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่ง ทราบจุดเด่นของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติที่ปฏิบัติงานอยู่อย่างชัดเจน เพราะมีบุคลากรจำนวนมากที่ไม่ทราบ ซึ่งทำให้เชื่อมั่นได้ว่าการเฝ้าระวังการเสื่อมโทรมของทรัพยากรการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่ง มีความชัดเจนในตำแหน่งที่ว่าจะมุ่งดูแลจุดหลักที่ใด

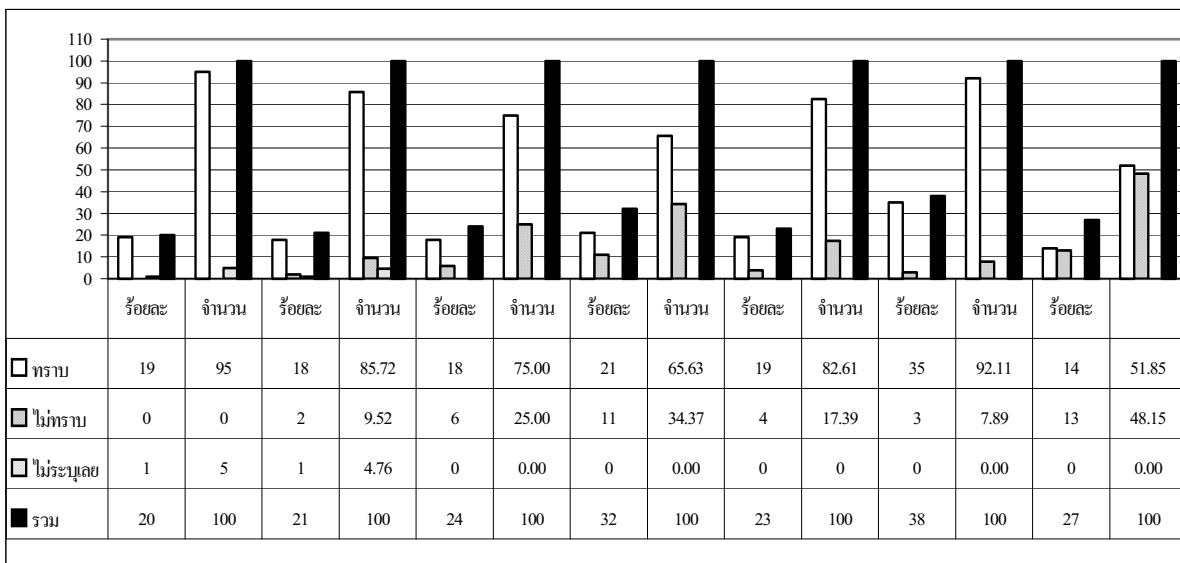
7.3.2.1 จุดเด่นของอุทยานแห่งชาติที่เป็นที่รับรู้กันของบุคลากรอุทยานแห่งชาตินั้นๆ

ตารางที่ 47 จุดเด่นของอุทยานแห่งชาติที่บุคลากรทราบ																				
เขตกลุ่มอุทยาน	จำนวน	ร้อยละ	หมู่เกาะร้าง	จำนวน	ร้อยละ	เขตเชิงอนุรักษ์	จำนวน	ร้อยละ	น้ำตกพลิว	จำนวน	ร้อยละ	เกาะแนว-ขวาง	จำนวน	ร้อยละ	ทัศน	จำนวน	ร้อยละ	ปางเสิดา	จำนวน	ร้อยละ
1. ด่านอุทยานวัง เกาะทะเล อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	11	19.298	1. น้ำตกสวย	13	24.528	1. เขาพระบาทหลวง	17	26.154	1. น้ำตกสวย	22	24.719	1. น้ำตกสวย	20	32.258	1. ต้นลาน	27	27.835	1. น้ำตกสวย	24	32.000
2. น้ำท่าหาดทรายสวย / เกาะลาด	11	19.298	2. แนวปะการังที่สมบูรณ์	12	22.642	2. น้ำตก	16	24.615	2. ปลาพลวงมาก	16	17.978	2. ถ้ำต่าง ๆ ในเขา	12	19.355	2. น้ำตก	18	18.557	2. สัตว์ป่า	12	16.000
3. น้ำทะเลใส	9	15.789	3. มีหาดทรายขาวสะอาด	11	20.755	3. สภาพป่า	9	13.846	3. ป่าไม้	14	15.730	3. พันธุ์ไม้	11	17.742	3. ความสมบูรณ์และความหลากหลายของธรรมชาติ	8	8.247	3. จุดชมวิว	12	16.000
4. เกาะต่าง ๆ หลายเกาะ	4	7.017	4. ป่าไม้	5	9.434	4. น้ำตกกระพิง	7	10.769	4. สัตว์ป่า	7	7.865	4. สัตว์ป่า	10	16.129	4. พืชไร่	6	6.186	4. ป่าไม้	10	13.333
5. ชายหาด ทัศนียภาพ	4	7.017	5. สภาพป่าที่สมบูรณ์	4	7.547	5. น้ำตกข้างซซ	5	7.692	5. โบราณสถาน	6	6.742	5. ความสมบูรณ์ของป่า	7	11.290	5. เขา	6	6.186	5. ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์	7	9.333
6. แนวปะการังน้ำตื้น บริเวณหมู่เกาะเสม็ด	4	7.017	6. เกาะเล็ก ๆ ที่สวยงาม	2	3.774	6. สัตว์ป่า	2	3.077	6. เจริญเติบโต	6	6.742	6. ทัศนียภาพที่สวยงาม	1	1.613	6. ทัศนียภาพ อุทยาน	5	5.155	6. พืชไร่	6	8.000
7. สีสันอุดมสมบูรณ์ทั้งจากแหลมหญ้าและเกาะเสม็ด	3	5.263	7. สัตว์ป่า	2	3.774	7. เส้นทางศึกษาธรรมชาติ	2	3.077	7. ความสะอาด	5	5.618	7. มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ	1	1.613	7. ป่าไม้	5	5.155	7. มีพันธุ์ไม้หายากชนิด	2	2.667
8. ชมวิวเขาช่องอ่าง, หลังเกาะ	3	5.263	8. มีจุดดำน้ำชมปะการัง	1	1.887	8. ดิน	1	1.538	8. ธรรมชาติ	3	3.371	รวม	62	100	8. ทะเลหมอก	5	5.155	8. เป็นที่อยู่ของสัตว์ป่า	1	1.333
9. เป็นที่ลี้ภัยสำหรับสัตว์ป่าและนก	1	1.754	9. อุทยาน	1	1.887	9. แหล่งต้นน้ำ	1	1.538	9. แหล่งต้นน้ำ	2	2.247				9. ดินแดนที่ยังคงมีธรรมชาติ	4	4.124	9. แหล่งท่องเที่ยวหลาย ๆ อย่างที่อุทยานอื่น ไม่มี	1	1.333
10. เป็นป่าเขาดูจะเลาะรอบป่าพรุ มีสัตว์ประจำถิ่นชนิดแปลกหลายชนิด	1	1.754	10. ทะเล	1	1.887	10. หาดทราย	1	1.538	10. ไม่มีการบุกรุก	1	1.124				10. สัตว์ป่า	3	3.093	รวม	75	100
11. มีแหล่งเรียนรู้และจุดชมวิว 4 แห่ง เหมาะที่จะนั่ง เดินพักผ่อน	1	1.754	11. ศึกษาธรรมชาติ การดูนก	1	1.887	11. การพัฒนา	1	1.538	11. ศึกษาธรรมชาติ	1	1.124				11. ถ้ำ	3	3.093			
12. ป่าและเขาเป็นเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ	1	1.754	รวม	53	100	12. ระบบนิเวศ	1	1.538	12. น้ำใส น้ำดื่ม	1	1.124				12. แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง	3	3.093			
13. เกาะเสม็ดซึ่งเป็นเกาะในวรรณคดีของท่านสุนทรภู่ คือเกาะแก้วพิสดาร	1	1.754				13. หาดทราย	1	1.538	13. สะดวกสบาย	1	1.124				13. พืชไร่	2	2.062			
14. เป็นอุทยานที่สามารถเที่ยวชมได้หลากหลายเพราะมีทั้งภูเขา ทะเล ฝนน้ำตก น้ำพุร้อน น้ำพุร้อน	1	1.754				14. จุดชมวิว	1	1.538	14. เจ้าหน้าที่คอยดูแล	1	1.124				14. จุดชมวิว	1	1.031			
15. เกาะเสม็ดและหาดแม่พิมพ์ หาดทรายขาว น้ำทะเลใส	1	1.754				รวม	65	100	15. 31	1	1.124				15. น้ำตกวังเสียด	1	1.031			
16. ศึกษาธรรมชาติชมก	1	1.754							16. กล้วยไม้	1	1.124				รวม	97	100			
รวม	57	100							17. น้ตกสราญ	1	1.124									
									รวม	89	100									

จุดเด่นของอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันไป บุคลากรของอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งได้ระบุให้ทราบถึงจุดเด่นที่ได้และเป็นที่ทราบกันดี

7.3.3 บุคลากรทราบหรือไม่ว่าอุทยานแห่งชาตินี้มีจุดอ่อนไหวต่อการเสื่อมโทรมอะไรบ้าง

ตารางที่ 48 บุคลากรทราบหรือไม่ว่าอุทยานแห่งชาตินี้มีจุดอ่อนไหวต่อการเสื่อมโทรมอะไรบ้าง														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
ทราบ/ไม่ทราบ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	19	95	18	85.72	18	75.00	21	65.63	19	82.61	35	92.11	14	51.85
ไม่ทราบ	-	-	2	9.52	6	25.00	11	34.37	4	17.39	3	7.89	13	48.15
ไม่ระบุเลย	1	5	1	4.76	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	20	100	21	100	24	100	32	100	23	100	38	100	27	100

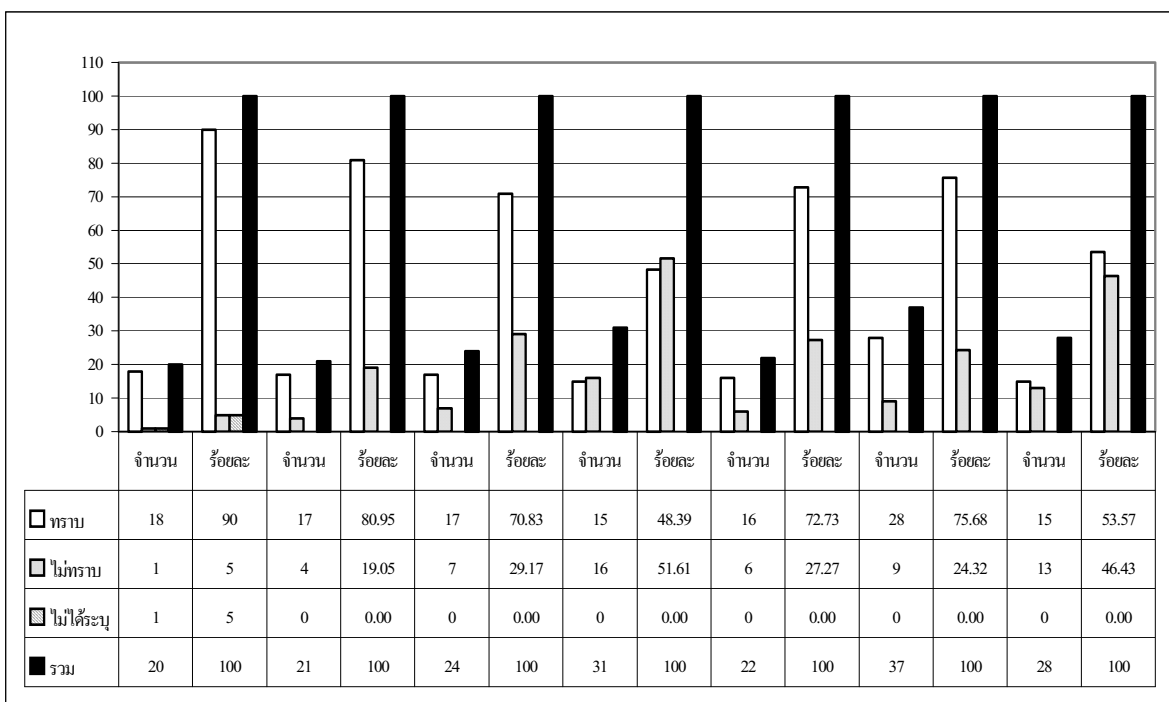

ตารางกราฟที่ 25 บุคลากรทราบหรือไม่ว่าอุทยานแห่งชาตินี้มีจุดอ่อนไหวต่อการเสื่อมโทรมอะไรบ้าง

บุคลากรเกือบทั้งหมดของทุกอุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่ง ทราบว่าอุทยานแห่งชาติที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่มีจุดอ่อนไหวต่อการเสื่อมโทรมอะไรบ้าง เมื่อบุคลากรส่วนใหญ่ทราบจุดอ่อนไหวต่อการเสื่อมโทรมก็ทำให้นั่นใจได้ว่า การบริหารและการจัดการในการป้องกันการเสื่อมโทรมจะมีความชัดเจนและมีทิศทางที่บุคลากรจะปฏิบัติการป้องกันแก้ไขให้ไปในแนวเดียวกันได้

7.3.4 บุคลากรของอุทยานแห่งชาติทราบถึงภาวะเสี่ยงและภาวะคุกคามอะไรบ้าง

ตารางที่ 50 บุคลากรทราบภาวะเสี่ยงและภาวะคุกคามอะไรบ้าง														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
ทราบ/ไม่ทราบ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	18	90	17	80.95	17	70.83	15	48.39	16	72.73	28	75.68	15	53.57
ไม่ทราบ	1	5	4	19.05	7	29.17	16	51.61	6	27.27	9	24.32	13	46.43
ไม่ได้ระบุ	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	20	100	21	100	24	100	31	100	22	100	37	100	28	100

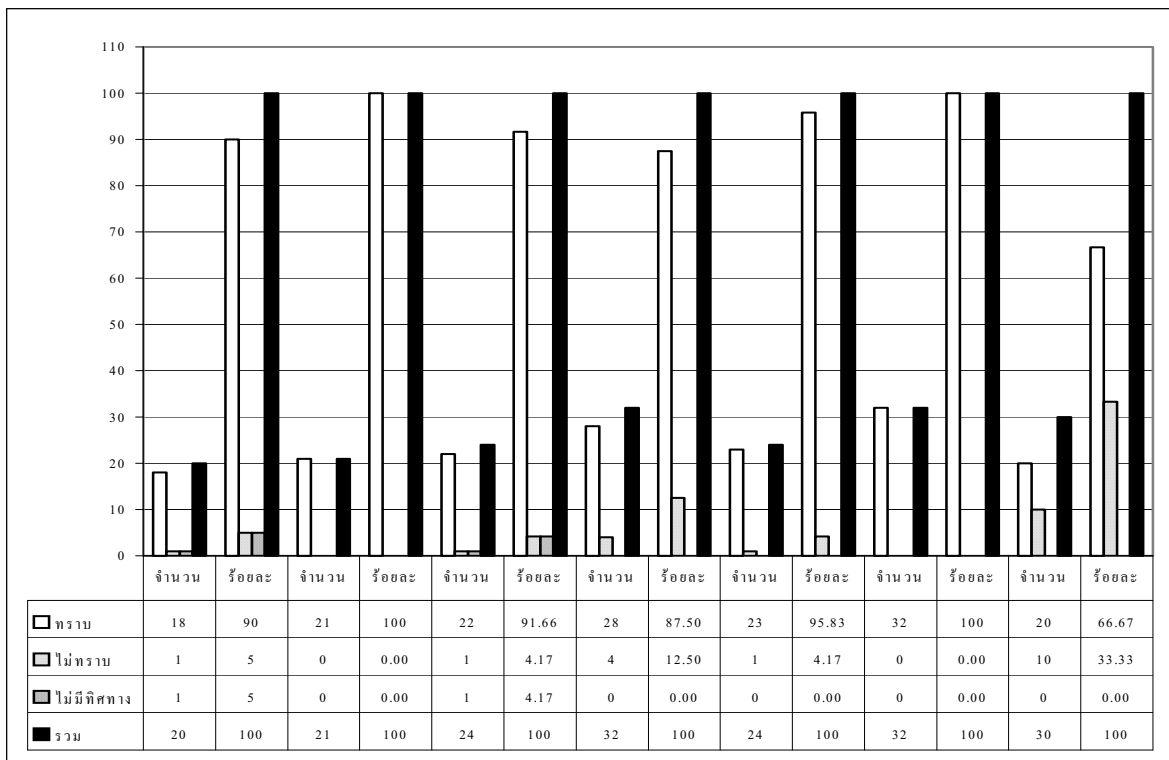
ตารางกราฟที่ 26 บุคลากรของอุทยานแห่งชาติทราบถึงภาวะเสี่ยงและภาวะคุกคามอะไรบ้าง

บุคลากรของอุทยานแห่งชาติเกือบทุกแห่งทราบถึงภาวะเสี่ยงและภาวะคุกคามต่อการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติมากกว่าร้อยละ 70 ของบุคลากรกลุ่มตัวอย่าง เช่นอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด ทราบถึงร้อยละ 90 ขณะที่หมู่เกาะช้าง 80.95 เขาคิชฌกูฏ 70.83 เขาชะเมา-เขาวง 72.73 และทับลาน 75.68 ที่แตกต่างไปคือทราบเป็นระดับน้อยกว่าร้อยละ 70 คือ น้ำตกพลิ้ว 48.39 และปางสีดา 53.57 ความแตกต่างดังกล่าวอาจมาจากการสื่อสารภายในองค์กรของอุทยานแห่งชาตินั้น ๆ ผู้ปฏิบัติในด้านการป้องกันปราบปรามอาจเห็นชัดเจน แต่บุคลากรที่เป็นฝ่ายธุรการอาจทราบน้อยกว่า

การระบุภาวะเสี่ยงและภาวะคุกคามต่อการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติโดยบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ณ อุทยานแห่งชาตินั้น ๆ มีความชัดเจนที่คล้ายคลึงกัน คือ การบุกรุกและลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ลำตัวเกะปะการัง (อุทยานแห่งชาติทางทะเล) นักท่องเที่ยวมาก ขยะมูลฝอยมากขึ้นซึ่งพอจะพิจารณาได้ว่าปัญหาที่คุกคามมาจากประชากรที่ขึ้นนักท่องเที่ยวและประชากรท้องถิ่นใกล้อุทยานแห่งชาตินั้น ๆ

7.3.5 การได้รับทราบทิศทางการปฏิบัติของบุคลากรในด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟู
ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 52 บุคลากรทราบทิศทางการปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
ทราบ/ไม่ทราบ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	18	90	21	100	22	91.66	28	87.50	23	95.83	32	100	20	66.67
ไม่ทราบ	1	5	-	-	1	4.17	4	12.50	1	4.17	-	-	10	33.33
ไม่มีทิศทาง	1	5	-	-	1	4.17	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	20	100	21	100	24	100	32	100	24	100	32	100	30	100

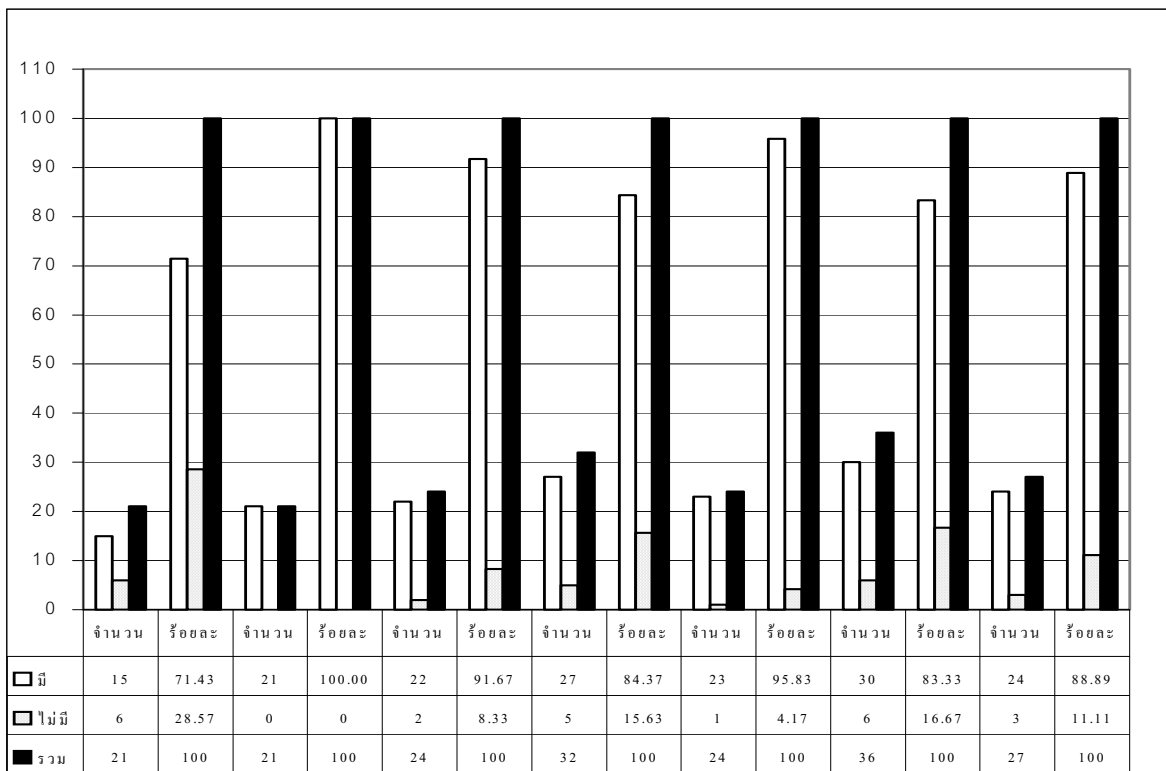

ตารางกราฟที่ 27 บุคลากรทราบทิศทางการปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

บุคลากรในอุทยานแห่งชาติทุกแห่งส่วนใหญ่รู้ทิศทางการปฏิบัติเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟู
ทรัพยากรธรรมชาติระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ทำให้มั่นใจได้ว่าการดำเนินงานด้านนี้จะมีประสิทธิภาพ

7.3.6 การฝึกอบรมบุคลากรของอุทยานแห่งชาติในด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 53 การฝึกอบรมบุคลากรของอุทยานแห่งชาติในด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
มี/ไม่มี	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มี	15	71.43	21	100.00	22	91.67	27	84.37	23	95.83	30	83.33	24	88.89
ไม่มี	6	28.57	-	-	2	8.33	5	15.63	1	4.17	6	16.67	3	11.11
รวม	21	100	21	100	24	100	32	100	24	100	36	100	27	100

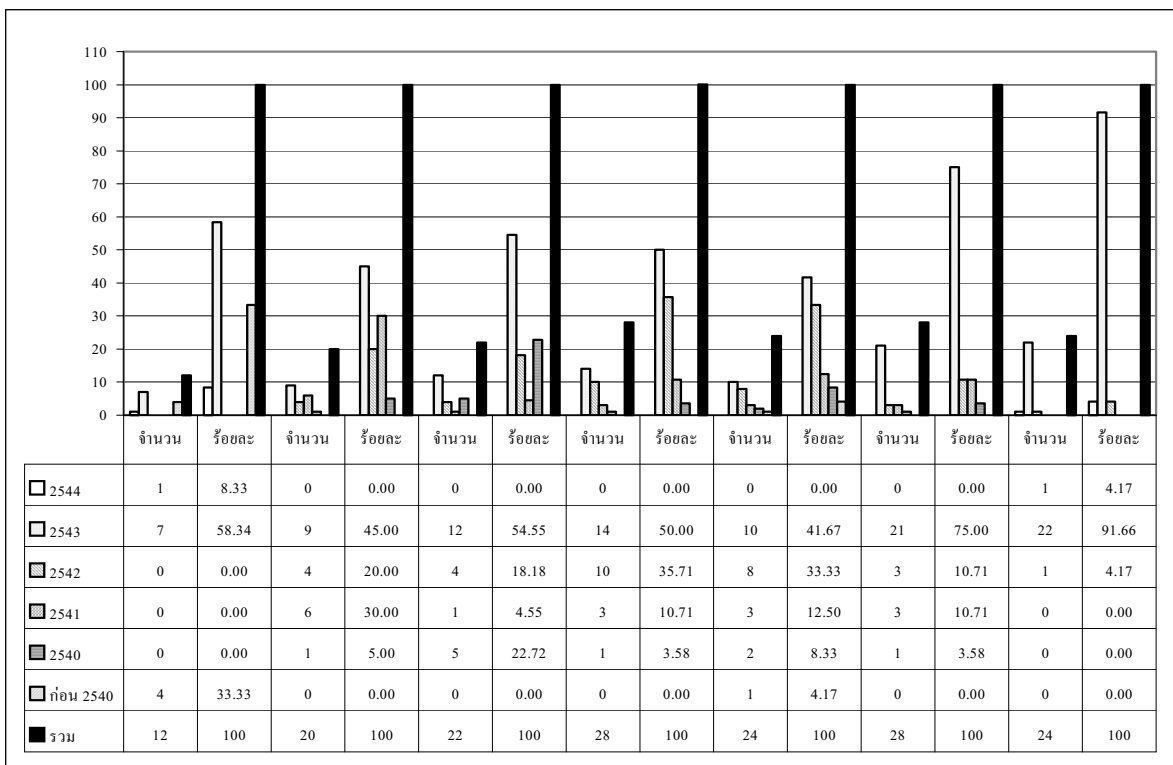

ตารางกราฟที่ 28 การฝึกอบรมบุคลากรของอุทยานแห่งชาติในด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

บุคลากรของอุทยานแห่งชาติส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 70 ขึ้นไป ได้รับการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรอบรู้ความเข้าใจในด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม บุคลากรบางส่วนที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมอาจเป็นผู้ปฏิบัติงานในด้านธุรการหรือผู้มาใหม่ยังไม่มีโอกาสได้รับการฝึกอบรม

7.3.6.1 การได้รับการฝึกอบรมครั้งสุดท้ายของบุคลากรอุทยานแห่งชาติ

ตารางที่ 54 บุคลากรได้ผ่านการอบรมครั้งสุดท้ายเมื่อใด														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
พ.ศ.	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2544	1	8.33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4.17
2543	7	58.34	9	45.00	12	54.55	14	50.00	10	41.67	21	75.00	22	91.66
2542	-	-	4	20.00	4	18.18	10	35.71	8	33.33	3	10.71	1	4.17
2541	-	-	6	30.00	1	4.55	3	10.71	3	12.50	3	10.71	-	-
2540	-	-	1	5.00	5	22.72	1	3.58	2	8.33	1	3.58	-	-
ก่อน 2540	4	33.33	-	-	-	-	-	-	1	4.17	-	-	-	-
รวม	12	100	20	100	22	100	28	100	24	100	28	100	24	100

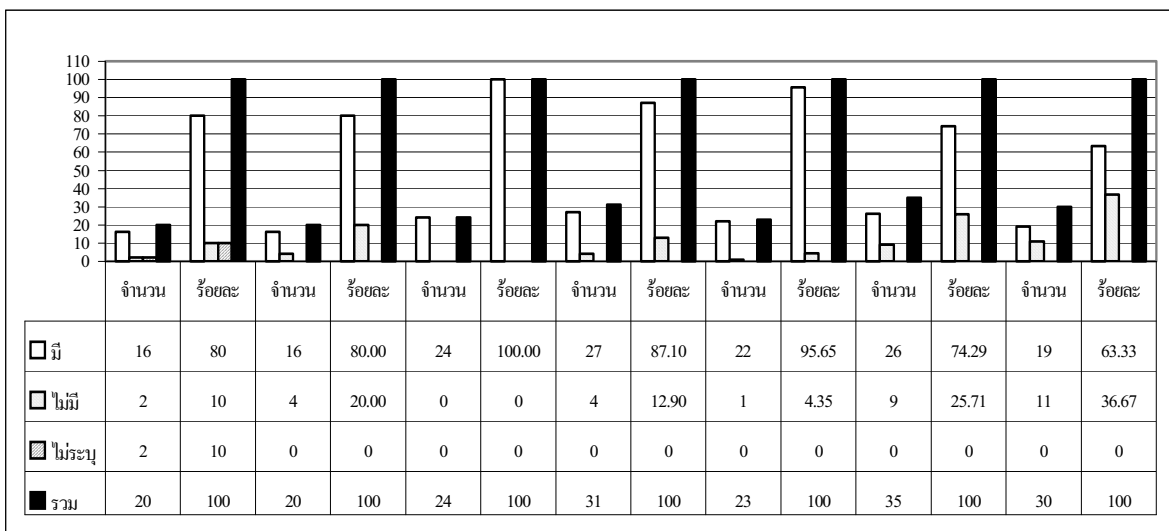

ตารางกราฟที่ 29 การได้รับการฝึกอบรมครั้งสุดท้ายของบุคลากรอุทยานแห่งชาติ

บุคลากรส่วนใหญ่ในอุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่งผ่านการฝึกอบรมครั้งสุดท้ายเมื่อปี 2543 แสดงว่ามีการพัฒนาบุคลากรของอุทยานแห่งชาติอยู่เสมอ ทันสมัยและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ซึ่งทำให้เชื่อว่าบุคลากรของอุทยานแห่งชาติจะมีความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ในการดำเนินการของอุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่งได้

7.3.7 บุคลากรของอุทยานแห่งชาติได้รับการฝึกอบรมให้เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว

ตารางที่ 55 บุคลากรได้รับการฝึกอบรมให้เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
มี/ไม่มี	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มี	16	80	16	80.00	24	100.00	27	87.10	22	95.65	26	74.29	19	63.33
ไม่มี	2	10	4	20.00	-	-	4	12.90	1	4.35	9	25.71	11	36.67
ไม่ระบุ	2	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	20	100	20	100	24	100	31	100	23	100	35	100	30	100

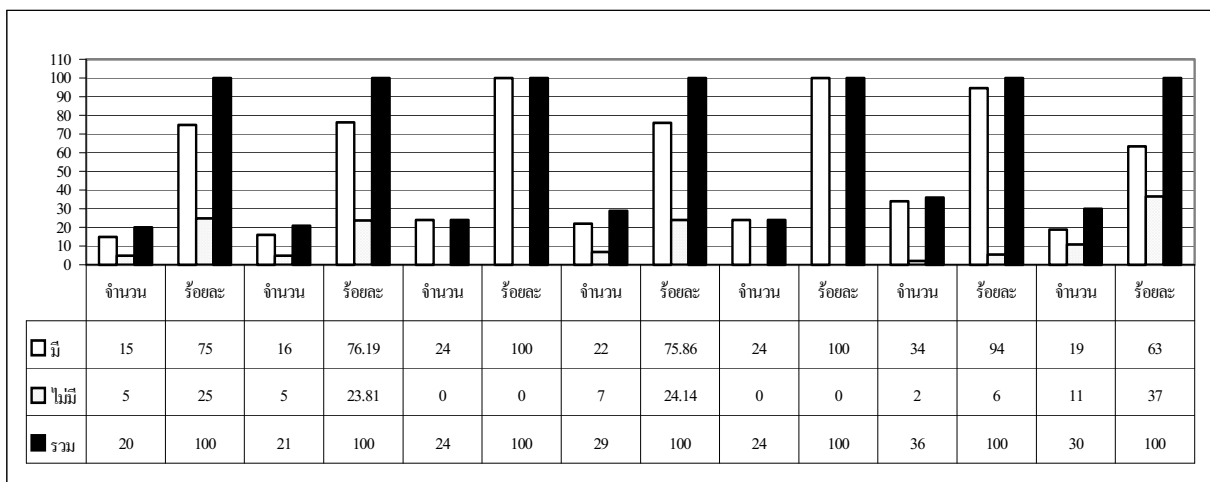

ตารางกราฟที่ 30 บุคลากรของอุทยานแห่งชาติได้รับการฝึกอบรมให้เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว

ทุกอุทยานแห่งชาติได้พัฒนาบุคลากรของตนให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษพร้อมที่จะเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้นักท่องเที่ยว โดยบุคลากรของอุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏได้รับการฝึกอบรมมากที่สุด ร้อยละ 100 รองลงมาคือ เขาชะเมา-เขาวง ร้อยละ 95.65 น้ำตกพลิ้วร้อยละ 87.10 เขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ดกับหมู่เกาะช้างมีเท่ากันคือร้อยละ 80 ทับลานร้อยละ 74.29 และปางสีดาร้อยละ 63.33

7.3.8 บุคลากรกับการได้รับการฝึกอบรมจากภายนอกอุทยานแห่งชาติ

ตารางที่ 56บุคลากรมีโอกาสฝึกอบรมภายนอกอุทยานแห่งชาติหรือไม่														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
มี/ไม่มี	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มี	15	75	16	76.19	24	100	22	75.86	24	100	34	94	19	63
ไม่มี	5	25	5	23.81	-	-	7	24.14	-	-	2	6	11	37
รวม	20	100	21	100	24	100	29	100	24	100	36	100	30	100

ตารางกราฟที่ 31 บุคลากรกับการได้รับการฝึกอบรมจากภายนอกอุทยานแห่งชาติ

อุทยานแห่งชาติทุกแห่งเปิดโอกาสให้บุคลากรไปฝึกอบรมนอกอุทยานแห่งชาติ โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาพบว่าอุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏมีโอกาสสูงสุดเท่ากับอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง คือร้อยละ 100 รองลงมาคือทับลานร้อยละ 94 หมู่เกาะช้างร้อยละ 76.19 น้ำตกพลิ้วร้อยละ 75.86 เขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ดร้อยละ 75 และปางสีดาร้อยละ 63

7.3.8.1 ประเภทของเนื้อหาที่บุคลากรได้ไปฝึกอบรม

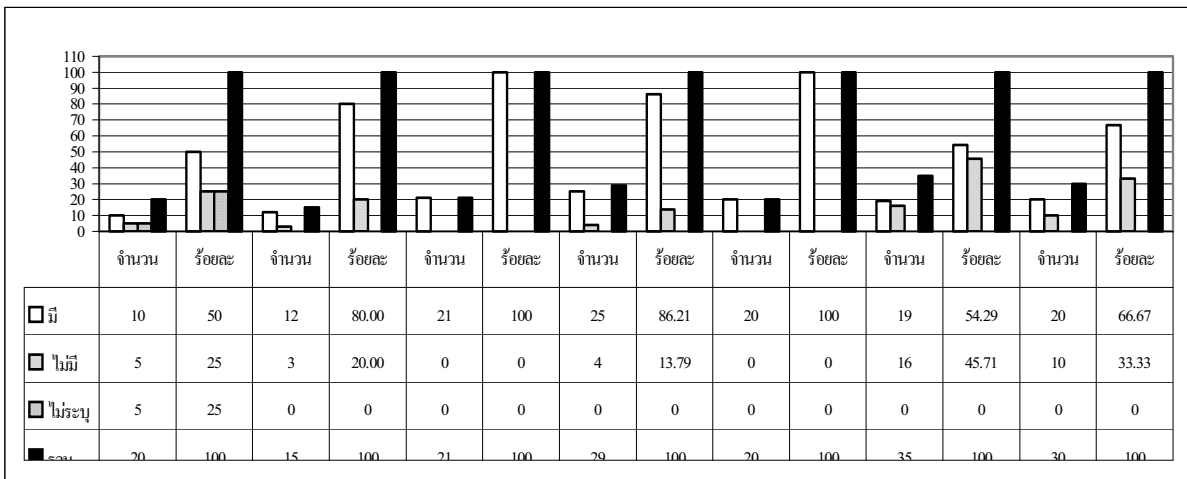
ตารางที่ 57 ประเภทของเนื้อหาที่บุคลากร ได้ไปฝึกอบรม																	
เขตแหล่งหญ้าฯ	จำนวน	ร้อยละ	หมู่เกาะร้าง	จำนวน	ร้อยละ	ชนิดกัญญ	จำนวน	ร้อยละ	เฉพาะมา-แขวง	จำนวน	ร้อยละ	ที่บดาม	จำนวน	ร้อยละ	ปางเสิดา	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดการอุทยานแห่งชาติทางทะเล	6	17.142	1. การฝึกอบรมการดำน้ำ	8	27.586	1. การบริการนักท่องเที่ยว	9	24.324	1. การต้อนรับ - บริการนักท่องเที่ยว	4	14.815	1. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	7	23.333	1. ฝึกอบรม เช่น ช่างไม้ ช่างปูน ช่างยนต์	10	21.277
2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติ	5	14.285	2. อนุรักษ์ธรรมชาติ - ศึกษาเส้นทางเดินเท้า	4	13.793	2. การอบรมสื่อความหมายธรรมชาติ	6	16.216	2. พนักงานสายตรวจปราบปราม	4	14.815	2. การบริการนักท่องเที่ยว	3	10.000	2. การอบรมสื่อความหมาย	5	12.50
3. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	3	8.571	3. การอบรมในด้านการอนุรักษ์	4	13.793	3. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	4	10.811	3. อนุรักษ์และรักษาระบบนิเวศน์	3	11.111	3. การซ่อมแซมอาคารสถานที่และเครื่องจักร	3	10.000	3. การจัดการศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	5	10.638
4. ไม่เคยบรรยาย	2	5.714	4. อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายรักษาป่า	4	13.793	4. พันธุ์พืชและสมุนไพร	3	8.108	4. การท่องเที่ยว	2	7.407	4. การกำหนดพื้นที่และจัดการจัดเก็บพื้นที่ป่าไม้	3	10.000	4. การอนุรักษ์และฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2	5.00
5. การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร การจัดการอุทยานแห่งชาติ	2	5.714	5. อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศป่าชายเลน	2	6.897	5. การป้องกันไฟป่า	2	5.405	5. การอบรมการใช้อาวุธ	2	7.407	5. การบริหารจัดการอุทยาน	2	6.667	5. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	2	5.00
6. การฟื้นฟูแนวปะการังบริเวณแนวป้องกันแผ่นดินไหวที่เสื่อมโทรม	2	5.714	6. การฝึกอบรมการปฏิบัติทางทะเล	2	6.897	6. การกู้ภัยและการปฐมพยาบาล	2	5.405	6. การตอบคำถามประชาชน	2	7.407	6. ดูแลสิ่งก่อสร้าง	2	6.667	6. การปลูกฝังให้รักภาษาพูดเขียน	2	5.00
7. การจัดการอุทยานแห่งชาติที่จังหวัดศรีสะเกษ	2	5.714	7. ส่วนมากข้าราชการอบรม	1	3.448	7. การจัดการเชิงอนุรักษ์	2	5.405	7. ทรัพยากรธรรมชาติ	2	7.407	7. การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมบริหารอุทยาน	1	3.333	7. ให้มีการทบทวนและพิจารณา	2	5.00
8. ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเมื่อเกิดอุบัติเหตุ	2	5.714	8. มีการเดินสวนสนามของทหาร	1	3.448	8. การจัดการอุทยาน	2	5.405	8. การตอบคำถามนักท่องเที่ยว	2	7.407	8. คู่มือและโทษของการทำลายป่าไม้	3	6.383	8. การป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากร	2	5.00
9. ทักษะการดำน้ำ	2	5.714	9. การผูกพัน	1	3.448	9. การกู้ภัย	1	2.703	9. การฝึกอบรมอนุรักษ์	1	3.704	9. ความสามัคคี	1	3.333	9. นักดูสัตว์ป่า	1	2.50
10. เพาะกล้าไม้	1	2.857	10. ศึกษาธรรมชาติ	1	3.448	10. การรักษาป่าไม้	1	2.703	10. ปศุสัตว์และโรคของมนุษย์และสัตว์ป่า	1	3.704	10. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติในอุทยาน	2	4.255	10. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติในอุทยาน	1	2.50
11. การตรวจ - ป้องปราม	1	2.857	11. เกี่ยวกับเครื่องจักรกลเดินเรือ	1	3.448	11. ภูมิสถาปัตย์	1	2.703	11. เกี่ยวกับอุทยาน	1	3.704	11. การจัดการสิ่งแวดล้อม	1	3.333	11. การจัดการสิ่งแวดล้อม	1	2.50
12. ศึกษาธรรมชาติ	1	2.857	รวม	29	100	12. การติดตามผลกระทบจากการท่องเที่ยว	1	2.703	12. การแต่งกาย	1	3.704	12. ประสานสัมพันธ์	1	3.333	12. ทำวิทยุศาสตร์สิ่งแวดล้อม	1	2.50
13. การศึกษาแบบนิเวศของป่าไม้และสัตว์ป่า	1	2.857				13. การจัดเก็บเอกสารท่องเที่ยว	1	2.703	13. การท่องเที่ยวเกี่ยวกับอุทยาน	1	3.704	13. ประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวกับสิ่งแวดล้อม	1	3.333	13. สวนสนาม ฝึกอบรมอาวุธ	1	2.50
14. การกู้ชีพและปฐมพยาบาล	1	2.857				14. การอบรมพนักงานพิทักษ์ป่า	1	2.703	14. ดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว	1	3.704	14. ไฟฟ้า	1	3.333	14. พนักงานพิทักษ์ป่า	1	2.50
15. การปฏิบัติงานได้	1	2.857				15. ไม่ทราบ	1	2.703	รวม	27	100	15. ดูแลสัตว์ป่า	1	3.333	15. ความมีระเบียบวินัย	1	2.50
16. ปัญหาการ	1	2.857				รวม	37	100				16. แม่น้ำ	1	3.333	16. ความรู้สิ่งแวดล้อม	1	2.50
17. ระเบียบการดูแลรักษา	1	2.857							รวม	30	100	รวม	47	100	17. พัฒนาเชิงปฏิบัติการ	1	2.50

18. การเก็บข้อมูลโดยไปแนว	1	2.857																18. ประชาสัมพันธ์ให้พนักงานที่เกี่ยวข้อง	1	2.50
ปะการัง																		ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากร		
รวม	35	100																รวม	40	100

เนื้อหาที่ฝึกอบรมในระดับต้น ๆ ของบุคลากรในทุก ๆ อุทยานแห่งชาติแสดงให้เห็นได้ชัดเจนคล้าย ๆ กัน คือ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม การบริการนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือเชิงอนุรักษ์ เป็นต้น และที่แตกต่างในเนื้อหาบ้างก็คือ การฝึกอบรมการดำเนินงานอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง

7.3.9 อุทยานแห่งชาติมีระเบียบปฏิบัติในการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมหรือไม่

ตารางที่ 58 มีระเบียบปฏิบัติในการดำเนินการด้านการอนุรักษ์หรือไม่														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
มี/ไม่มี	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มี	10	50	12	80.00	21	100	25	86.21	20	100	19	54.29	20	66.67
ไม่มี	5	25	3	20.00	-	-	4	13.79	-	-	16	45.71	10	33.33
ไม่ระบุ	5	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	20	100	15	100	21	100	29	100	20	100	35	100	30	100

ตารางกราฟที่ 32 อุทยานแห่งชาติมีระเบียบปฏิบัติในการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมหรือไม่

บุคลากรของอุทยานแห่งชาติทุกแห่งดำเนินการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อมโดยมีแนวทางปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติของอุทยานแห่งชาตินั้น ๆ การมีระเบียบปฏิบัติเป็นระบบที่ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าจะมีความคงเส้นคงวาในการปฏิบัติงานด้านนี้ อย่างไรก็ตามยังมีบุคลากรบางส่วนของกลุ่มตัวอย่างไม่รู้ว่าระเบียบปฏิบัติด้านการอนุรักษ์ฯ จึงเป็นเรื่องที่ต้องสื่อสารถ่ายทอดให้ทราบทั่วกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรของอุทยานแห่งชาติทับลาน ปางสีดา น้ำตกพลิ้วและหมู่เกาะช้าง

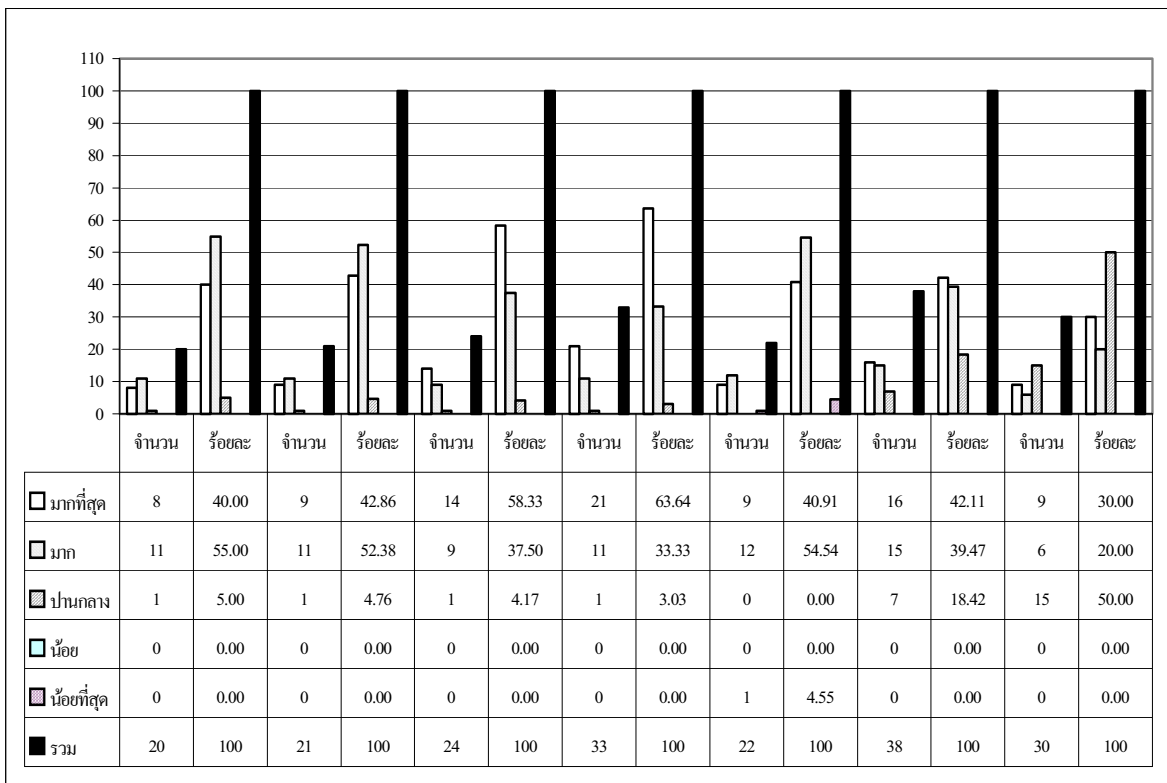
7.3.9.1 ประเภทของระเบียบปฏิบัติในแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 59 ประเภทของระเบียบปฏิบัติในแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม																				
เป้าหมายหมู่ฯ	จำนวน	ร้อยละ	หมู่เกาะช้าง	จำนวน	ร้อยละ	เขาคิชฌกูฏ	จำนวน	ร้อยละ	นันทกพลี	จำนวน	ร้อยละ	เขาระมานะเขาง	จำนวน	ร้อยละ	ทับลาน	จำนวน	ร้อยละ	ปางเสิดา	จำนวน	ร้อยละ
1. การจอดเรือ	2	16.67	1. พื้นชุมชนปะการัง	4	26.67	1.การรักษาความสะอาด	6	42.86	1.ดูแลความสะอาด	4	25.00	1. การปฏิบัติตน กฎหมายของอุทยาน แห่งชาติ พ.ศ. 2504	5	29.412	1. การออกตรวจ ปราบปราม กฎหมายป่าไม้	6	35.294	1. การปลูกป่า	7	41.176
2. การวางไข่ เก็บไข่ตามแนว ชายหาด	2	16.67	2. กลุ่มชายป่าไม้และ กฎหมายสิ่งแวดล้อม	3	20.00	2. การป้องกันภัย ธรรมชาติ	2	14.29	2.ระวังภัยจากสัตว์ป่า ถ้า สัตว์	3	18.75	2. รักษาความสะอาด	2	11.765	2. อนุรักษ์ธรรมชาติ	4	23.529	2.การตรวจจับคนตัดไม้	3	17.647
3. พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติ 2504	2	16.67	3. ปศุสัตว์ ไม้พืชมรดก สัตว์ป่า	3	20.00	3. การจัดการขยะ	2	14.29	3.ขยะ	2	12.50	3. การจัดการอุทยาน แห่งชาติเขาระมานะ	2	11.765	3. ปลูกป่าการเฉลิมพระเกียรติ	2	11.765	3. การจัดการขยะในอุทยาน	2	11.765
4. ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการ อนุญาตให้เข้าไปดำเนินการ ท่องเที่ยวและพักผ่อนในอุทยาน แห่งชาติ พ.ศ.2536	2	16.67	4. การอนุรักษ์ทรัพยากร ปะการังและพื้นที่ป่าไม้	2	13.33	4. พฤติกรรม นักท่องเที่ยว	1	7.14	4. จัดทำเส้นทางที่ออก ปฎิบัติ	2	12.50	4. ไม่เก็บและทำลายพันธุ์ ไม้	2	11.765	4. แผนงานโครงการ อุทยานแต่ละเดือน	2	11.765	4. ห้ามส่งเสียงรบกวนผู้อื่นให้รำคาญ	1	5.882
5. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เชิงอนุรักษ์ไม่ทำลายทรัพยากร	1	8.33	5. การเก็บขยะ ได้ทะเล	2	13.33	5. ระเบียบกรมป่าไม้ว่า ด้วยการเข้าไปเป็นเขต อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2533	1	7.14	5. จัดทำป้ายเยาวชน อนุรักษ์ป่า	1	6.25	5. การออกปฎิบัติ และจัดรวบรวมรักษาความ ปลอดภัย	1	5.882	5. โครงการปลูกป่า	1	5.882	5. การนำอาหารและเครื่องดื่มไปทานที่ นันทกพลีการจัดพื้นที่	1	5.882
6. การควบคุมการบุกรุก	1	8.33	6. ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับ กฎหมายป่าไม้	1	6.67	6. ข้อห้ามต่าง ๆ	1	7.14	6. ห้ามนำชุดสอยตรวจ ปฎิบัติ	1	6.25	6. จัดตั้งศูนย์ อาหาร มีด้านตรวจอาหาร และจุดรับฝาก	1	5.882	6. การควบคุมการบุกรุกพื้นที่	1	5.882	6. ห้ามก่อไฟ ของแพะและ เลี้ยงสัตว์	1	5.882
7. ไม่ได้ขึ้นหรือระบุชื่อโดย	2	16.67	รวม	15	100	7. การจัดทำสื่อ ความหมาย	1	7.14	7. แนะนำประชาชน	1	6.25	7. ปลูกป่า	1	5.882	7. สร้างจิตสำนึกให้เยาวชนรัก ธรรมชาติ	1	5.882	7. ระเบียบการเก็บค่าธรรมเนียม	1	5.882
รวม	12	100				รวม	14	100	8. อนุรักษ์ทรัพยากร	1	6.25	8. การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ	1	5.882	รวม	17	100	8. การประชาสัมพันธ์ให้คนท้องถิ่น อนุรักษ์ทรัพยากร	1	5.882
									9. ห้ามล่าสัตว์	1	6.25	9. สัตว์ป่า	1	5.882			รวม	รวม	17	100
									รวม	16	100	10. อดตรวจ ปศุ สัตว์	1	5.882						
									รวม			รวม	17	100						

อุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งต่างก็มีระเบียบปฏิบัติในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและแตกต่างกันไปตามธรรมชาติของแต่ละแห่ง เช่น การจอดเรือ การฟื้นฟูแนวปะการัง การอนุรักษ์ทรัพยากรปะการังและฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ ของอุทยานแห่งชาติทะเล ส่วนอุทยานแห่งชาติทางบกก็มีระเบียบปฏิบัติการรักษาความสะอาด การเฝ้าระวังการตัดไม้ ล่าสัตว์และการป้องกันภัยธรรมชาติเป็นต้น

7.3.10 ความรักและภูมิใจในองค์กรที่ปฏิบัติงาน

ตารางที่ 60 บุคลากรมีความรักและภูมิใจอุทยานแห่งชาติที่ปฏิบัติงานอยู่เพียงใด														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
ระดับ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	8	40.00	9	42.86	14	58.33	21	63.64	9	40.91	16	42.11	9	30.00
มาก	11	55.00	11	52.38	9	37.50	11	33.33	12	54.54	15	39.47	6	20.00
ปานกลาง	1	5.00	1	4.76	1	4.17	1	3.03	-	-	7	18.42	15	50.00
น้อย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4.55	-	-	-	-
รวม	20	100	21	100	24	100	33	100	22	100	38	100	30	100

ตารางกราฟที่ 33 บุคลากรมีความรักและภูมิใจอุทยานแห่งชาติที่ปฏิบัติงานอยู่เพียงใด

บุคลากรของอุทยานแห่งชาติทั้ง 7 เกือบทั้งหมดแสดงความรักและภูมิใจองค์กร(อุทยานแห่งชาติ) ในระดับตั้งแต่ปานกลางขึ้นไปถึงมากและมากที่สุด และถ้าจะพิจารณาจากระดับมากและมากที่สุดของแต่ละอุทยานแห่งชาติพบว่า อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา – เขาวง มากที่สุด รองลงมาคือน้ำตกพลิ้ว เขาคิชฌกูฏ หมู่เกาะช้าง เขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด ทับลานและปางสีดา ตามลำดับ

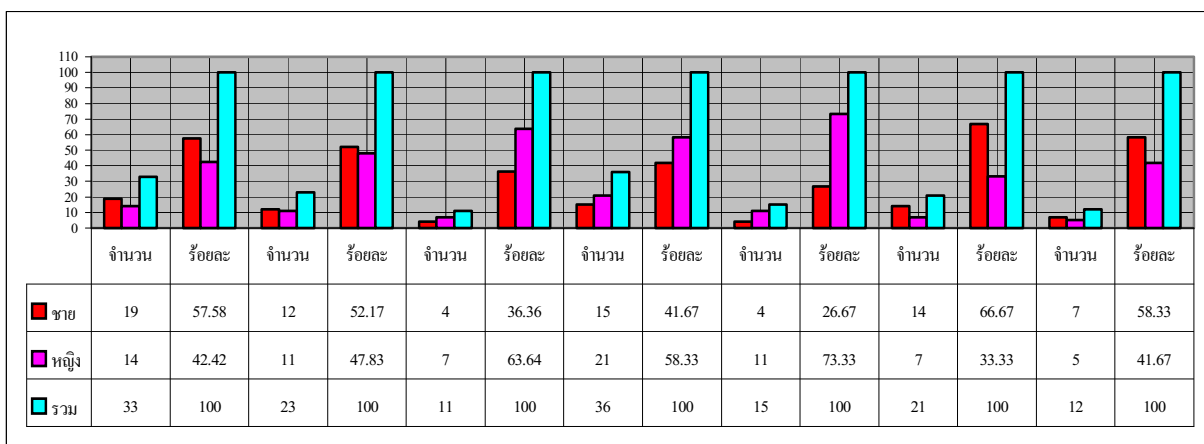
7.4 ประชาชนชุมชนท้องถิ่น

อุทยานแห่งชาติในภาคตะวันออกจะมีประชาชนชุมชนท้องถิ่นตั้งถิ่นฐานอยู่ใกล้ๆ เป็นจำนวนหนึ่ง วิถีชีวิตของประชาชนชุมชนท้องถิ่นจะมีผลทั้งในทางบวกและในทางลบต่อการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติเป็นอย่างยิ่ง ความเกี่ยวเนื่องถึงกันระหว่างอุทยานแห่งชาติกับประชาชนท้องถิ่นอาจก่อให้เกิดผลดีหรือผลลบก็ได้ การวิจัยครั้งนี้จึงดำเนินการศึกษาถึงประชาชนชุมชนท้องถิ่นว่ามีความเชื่อมโยงกับอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งอย่างไรบ้าง

7.4.1 สัดส่วนระหว่างเพศของกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนชุมชนท้องถิ่น

7.4.1.1 เพศ

ตารางที่ 61 ข้อมูลส่วนบุคคล สัดส่วนระหว่างเพศ														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
เพศ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	19	57.58	12	52.17	4	36.36	15	41.67	4	26.67	14	66.67	7	58.33
หญิง	14	42.42	11	47.83	7	63.64	21	58.33	11	73.33	7	33.33	5	41.67
รวม	33	100	23	100	11	100	36	100	15	100	21	100	12	100

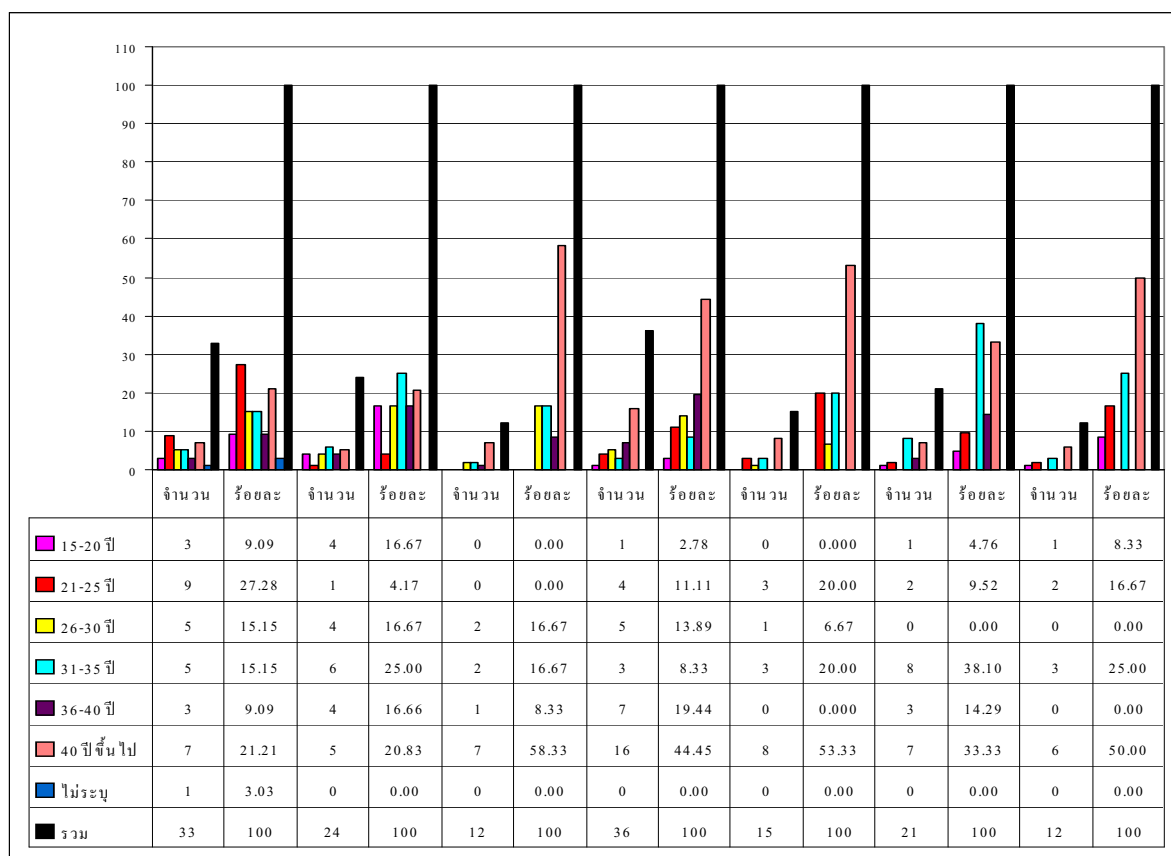

ตารางกราฟที่ 34 สัดส่วนระหว่างเพศ

กลุ่มตัวอย่างของชุมชนท้องถิ่นมีสัดส่วนระหว่างเพศชาย – หญิง ใกล้เคียงกันในเกือบทุกอุทยานแห่งชาติ ยกเว้นอุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ เขาชะเมา – เขาวง และทับลาน ที่มีความแตกต่างในสัดส่วนระหว่างเพศของกลุ่มตัวอย่างชัดเจน ความแตกต่างระหว่างเพศชาย – หญิง อาจมีผลต่อความแตกต่างของบทบาทในการมีส่วนร่วมกับอุทยานแห่งชาติด้วยเช่นกัน

7.4.1.2 การกระจายของกลุ่มอายุของประชากรในท้องถิ่น

ตารางที่ 62 กลุ่มอายุของประชากรชุมชนท้องถิ่น														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
อายุ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
15-20 ปี	3	9.09	4	16.67	-	-	1	2.78	-	-	1	4.76	1	8.33
21-25 ปี	9	27.28	1	4.17	-	-	4	11.11	3	20.00	2	9.52	2	16.67
26-30 ปี	5	15.15	4	16.67	2	16.67	5	13.89	1	6.67	-	-	-	-
31-35 ปี	5	15.15	6	25.00	2	16.67	3	8.33	3	20.00	8	38.10	3	25.00
36-40 ปี	3	9.09	4	16.66	1	8.33	7	19.44	-	-	3	14.29	-	-
40 ปีขึ้นไป	7	21.21	5	20.83	7	58.33	16	44.45	8	53.33	7	33.33	6	50.00
ไม่ระบุ	1	3.03	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	33	100	24	100	12	100	36	100	15	100	21	100	12	100

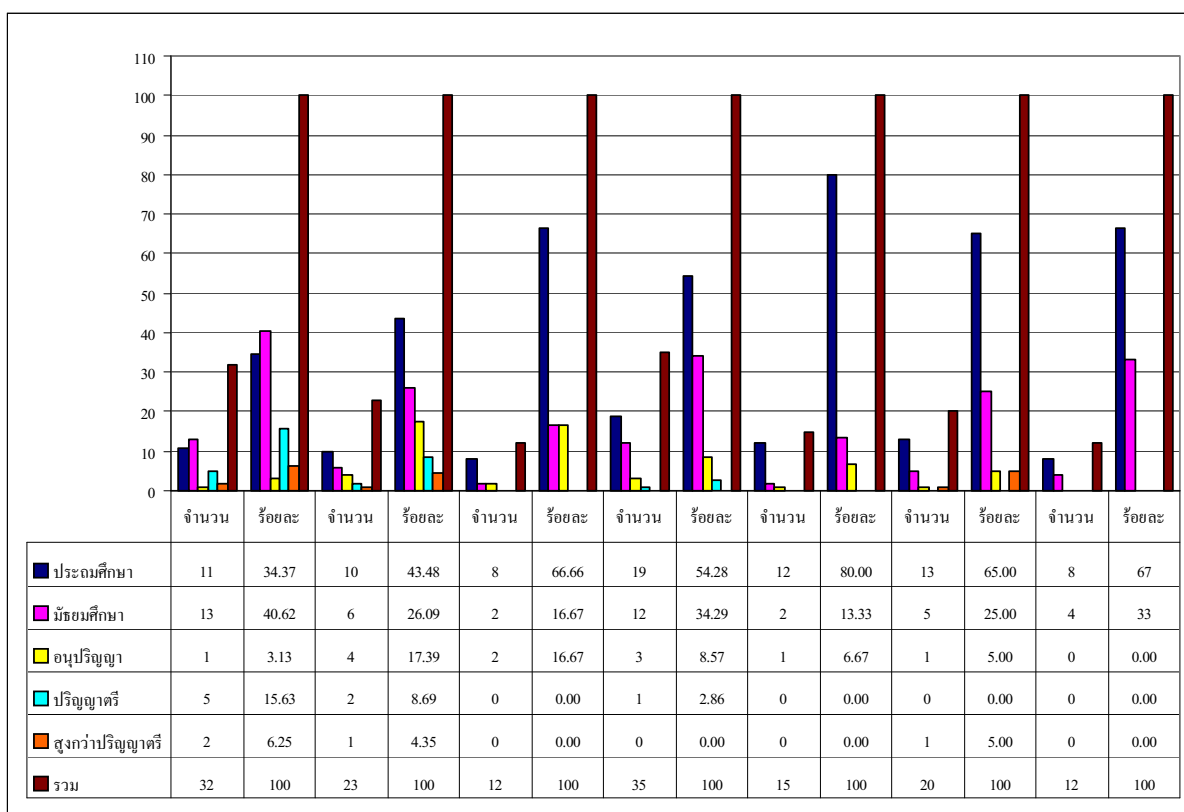

ตารางกราฟที่ 35 กลุ่มอายุของประชากรชุมชนท้องถิ่น

ประชากรชุมชนท้องถิ่นในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในเกือบทุกอุทยานแห่งชาติเป็นผู้มีอายุตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่เป็นหัวหน้าครอบครัวหรือผู้นำครอบครัว และเป็นกลุ่มเป้าหมายของการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากเป็นกลุ่มประชากรที่น่าจะเป็นผู้ที่สามารถติดต่อสื่อสารและดำเนินการมีส่วนร่วมต่าง ๆ กับอุทยานแห่งชาติ

7.4.1.3 สถานภาพทางการศึกษาของประชาชนท้องถิ่น

ตารางที่ 63 สถานภาพทางการศึกษาของประชาชนท้องถิ่น														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	11	34.37	10	43.48	8	66.66	19	54.28	12	80.00	13	65.00	8	67
มัธยมศึกษา	13	40.62	6	26.09	2	16.67	12	34.29	2	13.33	5	25.00	4	33
อนุปริญา	1	3.13	4	17.39	2	16.67	3	8.57	1	6.67	1	5.00	-	-
ปริญญาตรี	5	15.63	2	8.69	-	-	1	2.86	-	-	-	-	-	-
สูงกว่าปริญญาตรี	2	6.25	1	4.35	-	-	-	-	-	-	1	5.00	-	-
รวม	32	100	23	100	12	100	35	100	15	100	20	100	12	100

ตารางกราฟที่ 36 สถานภาพทางการศึกษาของประชาชนท้องถิ่น

ประชากรท้องถิ่นของอุทยานแห่งชาติของทุกอุทยานแห่งชาติมีพื้นฐานการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ มัธยมศึกษา อนุปริญา และปริญญาตรี ตามลำดับ มีข้อสังเกตว่าอุทยานแห่งชาติทางทะเลมีชุมชนท้องถิ่นที่มีการศึกษาสูงกว่าอุทยานแห่งชาติทางบก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมาท่องเที่ยวเป็นประจำทำให้ชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีความต้องการผู้ที่มีการศึกษาสูงขึ้นมาตอบสนองสภาพแวดล้อมทางสังคมของพื้นที่นั้น ๆ

7.4.1.4 ประเภทของอาชีพของประชากรชุมชนท้องถิ่น

ตารางที่ 64 อาชีพของประชากรชุมชนท้องถิ่น																	
เฉพาะหมวดอื่นๆ	จำนวน	ร้อยละ	หมู่เกาะต่าง	จำนวน	ร้อยละ	เขตชายแดน	จำนวน	ร้อยละ	น้ำตกถ้ำ	จำนวน	ร้อยละ	เขาชะเมา-เขาวง	จำนวน	ร้อยละ	ปงเตา	จำนวน	ร้อยละ
รับจ้าง	15	42.86	1. รับจ้าง	10	41.67	ทำธุรกิจส่วนตัว	6	50.00	ทำธุรกิจส่วนตัว	28	80.00	1. ทำธุรกิจส่วนตัว	7	53.84	1. ทำธุรกิจส่วนตัว	17	77.27
ทำธุรกิจส่วนตัว	13	37.14	2. ทำธุรกิจส่วนตัว	8	33.33	เกษตรกร	3	25.00	เกษตรกร	5	14.28	2. เกษตรกร	3	23.08	2. รับจ้าง	4	18.18
เกษตรกร	2	5.71	3. อื่น ๆ (ลูกจ้างของรัฐ)	5	20.83	รับจ้าง	1	8.33	รับจ้าง	1	2.86	3. อื่น ๆ (แม่บ้าน)	3	23.08	3. เกษตรกร	1	4.55
อื่น ๆ (ราชการ)	2	5.71	4. เกษตรกร	1	4.17	ไม่ระบุ	1	8.33	ไม่ระบุ	1	2.86	รวม	13	100	4. อื่น ๆ (ลูกจ้างของรัฐ)	-	-
ไม่ระบุ	2	5.71	5. ไม่ระบุ	-	-	อื่น ๆ (ราชการ)	1	8.33	อื่น ๆ (ราชการ)	-	-	-	-	-	5. ไม่ระบุ	22	100
การเมืองท้องถิ่น	1	2.87	6. การเมืองท้องถิ่น	-	-	การเมืองท้องถิ่น	-	-	การเมืองท้องถิ่น	-	-	-	-	-	6. การเมืองท้องถิ่น	-	-
รวม	35	100	รวม	24	100	รวม	12	100	รวม	35	100	รวม	-	-	รวม	11	100

อุทยานแห่งชาติทางทะเล คือ เขาแหลมหญ้า และหมู่เกาะเสม็ด กับหมู่เกาะต่าง ประชากรชุมชนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มามีการพักผ่อน มีกิจกรรมต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นมาก การจ้างงานในภาคการค้าบริการมีมาก ต่างกับอุทยานแห่งชาติทางบก อาชีพส่วนใหญ่เป็นการทำธุรกิจส่วนตัว รองลงมาคือ อาชีพเกษตรกรและรับจ้างแรงงาน ซึ่งอุทยานแห่งชาติทางบกจะมีประชากรชุมชนท้องถิ่นเป็นผู้ตั้งถิ่นฐานที่นั่นเป็นเวลานานแล้ว เป็นคนเก่าแก่มากในท้องถิ่น

7.4.2 การมีรายได้ของประชาชนท้องถิ่น

ตารางที่ 65 ประชาชนชุมชนท้องถิ่นมีโอกาสแสวงหารายได้จากกิจกรรมอะไร														
เขตเทศบาลฯ	จำนวน	ร้อยละ	หมู่เกาะช้าง	จำนวน	ร้อยละ	เขตเทศบาลฯ	จำนวน	ร้อยละ	น้ำตกพลิ้ว	จำนวน	ร้อยละ	ห้วยน้ำขาว	จำนวน	ร้อยละ
1. ขยายอาหาร	12	36.36	1. บริการการ ท่องเที่ยว	8	40.00	2.1.1 ขยายอาหาร	6	46.16	2.1.1 ขยายอาหาร	25	64.11	1. ขยายอาหาร	5	45.46
2. บริการการท่องเที่ยว	12	36.36	2. อื่นๆ ระบุ (รับจ้างก่อสร้าง ขยาย พื้นที่ผลทางการเกษตร นอกแผนโบราณ)	7	35.00	2.1.2 ขยายของ ระลึก	1	7.69	2.1.2 ขยายของ ระลึก	11	28.21	2. อื่นๆ ระบุ (ขยาย ผลไม้)	3	27.27
3. อื่น ๆ ระบุ รับเรือ โดยสาร (กับเดินเรือ) ขยาย ผลไม้ เป็นลูกจ้าง ร้านอาหาร ขยายของชำ	5	15.16	3. ขยายอาหาร	4	20.00	2.1.3 บริการ นักท่องเที่ยว	1	7.69	2.1.3 บริการการ ท่องเที่ยว	1	2.56	3. ขยายของ ระลึก	1	9.09
4. บริการอุปกรณ์การ ท่องเที่ยว	2	6.06	4. ขยายของ ระลึก	1	5.00	2.1.4 บริการ อุปกรณ์การ ท่องเที่ยว	4	30.77	2.1.4 อื่น ๆ ระบุ รับเรือ โดยสาร (กับเดินเรือ) ขยาย ผลไม้ เป็นลูกจ้าง ร้านอาหาร ขยายของชำ	1	2.56	4. ขยายของ ระลึก	3	14.28
5. ขยายของ ระลึก	2	6.06	5. ไม่ระบุ เลย	-	-	2.1.5 อื่น ๆ ระบุ (ขยายผลไม้)	13	100	2.1.5 บริการอุปกรณ์การ ท่องเที่ยว	1	2.56	5. ไม่ระบุ เลย	21	100
6. ไม่ระบุ เลย	-	-	รวม	20	100	รวม	13	100	2.1.6 ไม่ระบุ เลย	-	-	รวม	11	100
รวม	33	100				รวม	39	100	รวม					

ทุกอุทยานแห่งชาติเปิดโอกาสให้ประชาชนชุมชนท้องถิ่นแสวงหารายได้ และรายได้ส่วนใหญ่มาจากการขยายอาหารมากที่สุด รองลงมาคือ บริการการท่องเที่ยวและการขายของที่ระลึก ตามลำดับ งานบริการการท่องเที่ยวจะพบมากที่อุทยานแห่งชาติทางทะเล เนื่องจากมีกิจการที่พักแรมและการบริการนักท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ดังนั้นจึงพบประชาชนชุมชนท้องถิ่นมีรายได้จากการบริการนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากกว่ารายได้อื่น ๆ ส่วนอุทยานแห่งชาติทางบก กิจกรรมที่ส่งเสริมรายได้กลับเป็นการขยายอาหารเป็นหลัก เนื่องจากไม่มีกิจกรรมด้านที่พักแรมหรือกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวอื่น

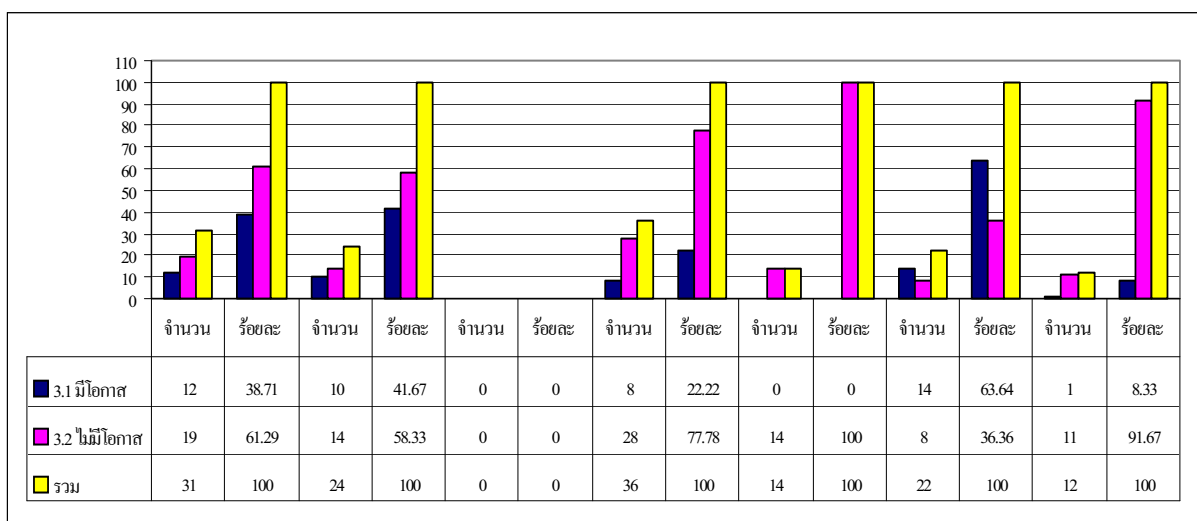
7.4.2.1 สาเหตุที่ประชาชนชุมชนท้องถิ่นขาดโอกาสในการมีรายได้

ตารางที่ 66 การขาดโอกาสในการมีรายได้มีสาเหตุมาจาก																				
เหตุผลหลักๆ	จำนวน	ร้อยละ	หมู่เกาะช้าง	จำนวน	ร้อยละ	เขตชลประทาน	จำนวน	ร้อยละ	น้ำตกพลิว	จำนวน	ร้อยละ	เขาพระมา-เขาวัง	จำนวน	ร้อยละ	ตำบลน	จำนวน	ร้อยละ	ปางศิลา	จำนวน	ร้อยละ
ยังขาดแนวทางที่ชัดเจน	5	50.00	ยังขาดแนวทางที่ชัดเจน	3	27.27	ยังขาดแนวทางที่ชัดเจน	1	16.67	ยังขาดแนวทางที่ชัดเจน	1	25.00	ยังขาดแนวทางที่ชัดเจน	1	25.00	ยังขาดแนวทางที่ชัดเจน	1	25.00	ไม่รู้จะทำอะไร	6	50.00
อุทยานไม่อนุญาต	2	20.00	อุทยานไม่อนุญาต	5	45.46	อุทยานไม่อนุญาต	1	16.67	อุทยานไม่อนุญาต	1	25.00	อุทยานไม่อนุญาต	1	25.00	อุทยานไม่อนุญาต	1	25.00	อุทยานไม่อนุญาต	3	25.00
ไม่รู้จะทำอะไร	2	20.00	อื่น ๆ ระบุ (ยังไม่ถึงเวลาที่สมควร เป็นลูกจ้างชั่วคราว)	2	18.18	ไม่รู้จะทำอะไร	1	16.67	ไม่รู้จะทำอะไร	1	25.00	อื่น ๆ ระบุ (ยังไม่ถึงเวลาที่สมควร เป็นลูกจ้างชั่วคราว)	1	25.00	อื่น ๆ ระบุ (ยังไม่ถึงเวลาที่สมควร เป็นลูกจ้างชั่วคราว)	1	25.00	ไม่ระบุ	1	8.33
อื่น ๆ ระบุ ไม่มีเวลา	1	10.00	ไม่รู้จะทำอะไร	1	9.09	อื่น ๆ ระบุ ไม่มีเวลา	1	16.67	อื่น ๆ ระบุ ไม่มีเวลา	1	25.00	ไม่รู้จะทำอะไร	1	25.00	ยังขาดแนวทางที่ชัดเจน	1	25.00	ยังขาดแนวทางที่ชัดเจน	1	8.33
รวม	10	100	รวม	11	100	รวม	2	33.32	รวม	4	100	รวม	4	100	รวม	4	100	อื่น ๆ ระบุ (ยังไม่ถึงเวลาที่สมควร เป็นลูกจ้างชั่วคราว)	1	8.33
						รวม	6	100										รวม	12	100

ประชาชนชุมชนท้องถิ่นจำนวนน้อยที่ขาดโอกาสในการมีรายได้จากการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่ง สาเหตุมาจากยังขาดแคลนพื้นที่ชัดเจน (ที่ทำให้สามารถตัดสินใจได้) พบกับเกือบทุกอุทยานแห่งชาติ รองลงมาคือ อุทยานแห่งชาติไม่อนุญาตให้แสวงหารายได้ และมีประชาชนจำนวนน้อยของชุมชนท้องถิ่นไม่รู้จักทำอะไรจึงเกิดรายได้ให้ตนเอง

7.4.3 การมีโอกาสดำเนินการในการบริหารและการจัดการอุทยานแห่งชาติ

ตารางที่ 67 การมีโอกาสดำเนินการในการบริหารและการจัดการอุทยานแห่งชาติ														
อุทยานฯ	เขาสอยดาว		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
มี/ไม่มี	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีโอกาส	12	38.71	10	41.67	-	-	8	22.22	-	-	14	63.64	1	8.33
ไม่มีโอกาส	19	61.29	14	58.33	-	-	28	77.78	14	100	8	36.36	11	91.67
รวม	31	100	24	100	-	-	36	100	14	100	22	100	12	100

ตารางกราฟที่ 37 การมีโอกาสดำเนินการในการบริหารและการจัดการอุทยานแห่งชาติ

การเปิดโอกาสให้ประชาชนชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการอุทยานแห่งชาติ ทั้ง 7 แห่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นส่วนใหญ่ไม่มีโอกาส ยกเว้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมสูงกว่าอุทยานแห่งชาติอื่น ๆ อย่างไรก็ตามได้พบว่าอุทยานแห่งชาติทางทะเลนั้นชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมกับทางอุทยานแห่งชาติระดับสูง ซึ่งอาจมาจากการมีประชาชนตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติมากกว่าอุทยานแห่งชาติแห่งอื่น ๆ ก็เป็นไปได้ สำหรับอุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏจะอยู่ห่างชุมชนพอสมควร ความสัมพันธ์กับชุมชนจึงไม่ปรากฏชัดเจน

7.4.3.1 สาเหตุที่ประชาชนชุมชนท้องถิ่นมีโอกาสเข้าร่วมการบริหารและการจัดการกับอุทยานแห่งชาติ

ตารางที่ 68 สถานะภาพของผู้มีโอกาสเข้าร่วมงานกับอุทยานแห่งชาติ																				
เกาะสีมัต	จำนวน	ร้อยละ	เกาะช้าง	จำนวน	ร้อยละ	เขาคิชฌกูฏ	จำนวน	ร้อยละ	นาคพหลี	จำนวน	ร้อยละ	ชะมะ-เขาวง	จำนวน	ร้อยละ	ทับลาน	จำนวน	ร้อยละ	ปางสีดา	จำนวน	ร้อยละ
1. ประชุมร่วมเป็นกรรมการเฉพาะกิจ	1	16.67	1. ให้ความรู้ นักท่องเที่ยว	1	100	1. ตามที่อุทยานให้ช่วย	3	60.00	1. ร่วมประชุม	3	60.00	1. ให้ความรู้ นักท่องเที่ยว	1	16.67	1. รักษาความสะอาด	3	37.50	1. เขาวงมณีพิทักษ์สิ่งแวดล้อม	1	16.67
2. กรรมการร่วมเอกชนกับอุทยานแห่งชาติ	1	16.67	2. ไม่มีตำแหน่ง แต่อยากช่วย	1	100	รวม	2	40.00	2. รับฟังคำชี้แจง	2	40.00	2. ไม่มีตำแหน่ง แต่อยากช่วย	1	16.67	2. เข้าร่วมประชุมการค้าขายและรับแจก	1	12.50	2. ไม่มีตำแหน่ง แต่อยากช่วย	1	16.67
3. ช่วยเหลือในด้านหนึ่งย่อย ๆ	1	16.67	3. รับฟังคำชี้แจง	1			5	100	รวม			3. รับฟังคำชี้แจง	1	16.67	3. พัฒนาพื้นที่อุทยาน	1	12.50	3. รับฟังคำชี้แจง	1	16.67
4. ช่วยออกเงินทำถนน	1	16.67	4. เชิญฟังการกำจัดขยะ	1								4. เชิญฟังการกำจัดขยะ	1	16.67	4. อาสาสมัคร	1	12.50	4. เชิญฟังการกำจัดขยะ	1	16.67
5. รักษาความสะอาด	1	16.67	5. เป็นลูกจ้างของรัฐ	1								5. เป็นลูกจ้างของรัฐ	1	16.67	5. เข้าร่วมประชุม	1	12.50	5. เป็นลูกจ้างของรัฐ	1	16.67
6. อาสาปลูกป่า	1	16.67	6. อ.บ.ด.	1								6. อ.บ.ด.	1	16.67	6. กรรมการร้านค้า	1	12.50	6. อ.บ.ด.	1	16.67
รวม	6	100	รวม	7	100							รวม	6	100	รวม	8	100	รวม	6	100

สถานะของการเข้าร่วมมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการอุทยานแห่งชาติของประชาชนชุมชนท้องถิ่นมีความหลากหลายและแตกต่างกันมากในแต่ละอุทยานแห่งชาติ ที่มีส่วนร่วมตรง ๆ เห็นจะมีที่อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด ที่การมีส่วนร่วมเป็นลักษณะ กรรมการร่วมเอกชนกับอุทยานแห่งชาติและเป็นที่สมาชิกอาสาปลูกป่า เป็นต้น ส่วนที่นำตกพลั่ว ทับลาน ได้เปิดโอกาสให้เข้าร่วมประชุมกับอุทยานแห่งชาติ และอุทยานแห่งชาติปางสีดา เขาวงมณีของชุมชนท้องถิ่นมีโอกาสเข้าร่วมเป็นเยาวชนพิทักษ์สิ่งแวดล้อม

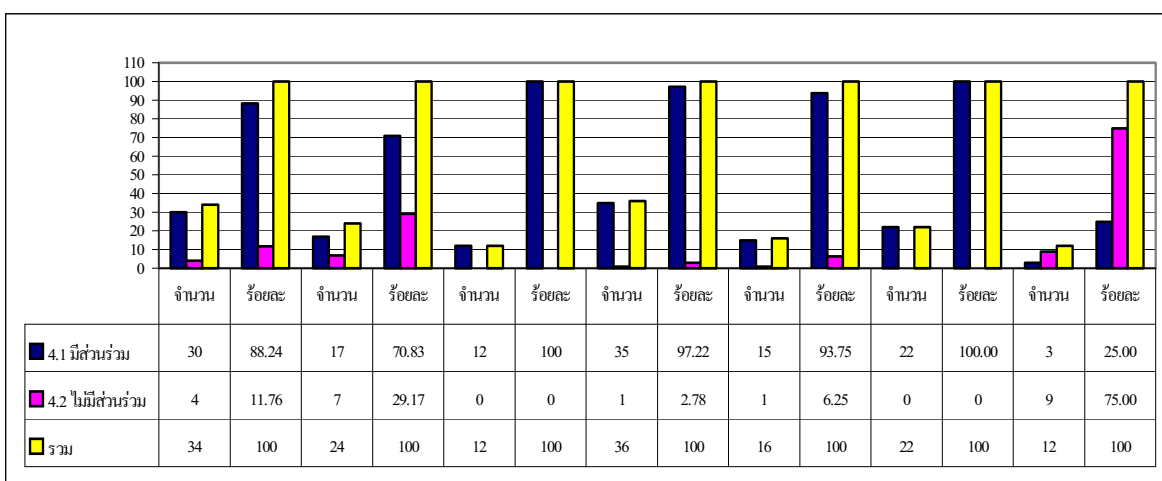
7.4.3.2 สาเหตุที่ประชาชนชุมชนท้องถิ่นไม่มีโอกาสเข้าร่วมการบริหารและการจัดการกับอุทยานแห่งชาติ

ตารางที่ 69 สาเหตุที่ไม่มีโอกาสเข้าร่วมงานการบริหารและการจัดการกับอุทยานแห่งชาติ																	
สาเหตุหลักๆ	จำนวน	ร้อยละ	หมู่เกาะรัง	จำนวน	ร้อยละ	เขาคอกกูด	จำนวน	ร้อยละ	น้ำตกห้วย	จำนวน	ร้อยละ	ชุมชนนาง	จำนวน	ร้อยละ	ปางเสื่อ	จำนวน	ร้อยละ
1. มาอยู่ใหม่	1	9.09	1. เพราะไม่สะดวก	3	23.08	1. อยู่ไกลจากตัวอุทยาน	1	9	1. คนนอก	3	42.84	1. อุทยานไม่สะดวก	1	25.00	1. อุทยานไม่ได้เข้าไป	1	12.50
2. ไม่สะดวก	2	18.18	2. มาทำงาน	3	23.08	2. ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่อุทยาน	1	9	2. ไม่สะดวก	1	14.29	2. เป็นชาวบ้าน เกรงรู้เพราะถูก	1	25.00	2. มาทำงาน	1	12.50
3. เป็นประชาชนที่เข้ามา อยู่อาศัยมานานเกิน	1	9.09	3. ห่วงเสียความสะดวก	2	15.39	3. เป็นประชาชน	1	9	3. อุทยานเล็ก คนมาเที่ยว	1	14.29	3. อุทยาน 4 มีลูกตั้งแต่	1	25.00	3. ห่วงเสียความสะดวก	1	12.50
4. ไม่สะดวก	1	9.09	4. เพราะไม่รู้	1	7.69	4. เป็นประชาชน	1	9	4. เป็นประชาชน	1	14.29	4. อยู่นอกเขตอุทยาน 4	1	25.00	4. เพราะไม่รู้	1	12.50
5. ไม่มีโอกาสเรื่องเวลา	1	9.09	5. เพราะทางราชการใช้ ธรรมชาติไปกรศึกษา	1	7.69	5. ไม่ได้เข้าร่วม	1	9	5. ไม่สะดวกไปนอก	1	14.29	รวม	0	100	5. เพราะทางราชการใช้ธรรมชาติให้ การศึกษา	1	12.50
6. เพราะเขาไม่ได้ทำ อะไร	1	9.09	6. จัดตั้งหน่วยงาน	1	7.69	6. ไม่สะดวก	6	55	รวม	7	100				6. จัดตั้งหน่วยงาน	1	12.50
7. เพราะมีอาชีพทำอยู่แล้ว จึงไม่มีโอกาส	1	9.09	7. การบริหารต้องพัฒนา คำสั่งผู้บังคับบัญชา	1	7.69	รวม	11	100							7. การบริหารต้องพัฒนาคำสั่ง ผู้บังคับบัญชา	1	12.50
8. ไม่สะดวก	3	27.28	8. เขาไม่รู้	1	7.69										8. เขาไม่รู้	1	12.50
รวม	11	100	รวม	13	100										รวม	8	100

เหตุผลที่ประชาชนชุมชนท้องถิ่นไม่มีโอกาสเข้าร่วมการบริหารและการจัดการกับอุทยานแห่งชาติโดยตรง คือ อุทยานแห่งชาติไม่มาเชิญชวน ไม่เปิดโอกาสให้และไม่ให้เข้าไปมีส่วนร่วม เช่นที่อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา – เขาวง ตำบลเขาชะเมา อำเภอเขาชะเมา จังหวัดชลบุรี ประชาชนชุมชนท้องถิ่นแสดงเหตุผลที่ไม่สอดคล้องเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติ

7.4.4 ประชาชนชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริการให้แก่นักท่องเที่ยวหรือไม่

ตารางที่ 70 การมีส่วนร่วมในการบริการให้แก่นักท่องเที่ยว														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางศิลา	
มี/ไม่มี	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีส่วนร่วม	30	88.24	17	70.83	12	100	35	97.22	15	93.75	22	100.00	3	25.00
ไม่มีส่วนร่วม	4	11.76	7	29.17	-	-	1	2.78	1	6.25	-	-	9	75.00
รวม	34	100	24	100	12	100	36	100	16	100	22	100	12	100

ตารางกราฟที่ 38 การมีส่วนร่วมในการบริการให้แก่นักท่องเที่ยว

ประชากรชุมชนท้องถิ่นของอุทยานแห่งชาติเกือบทุกแห่งมีส่วนร่วมในการบริการให้แก่นักท่องเที่ยวโดยกลุ่มตัวอย่างที่อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ และทับลาน แสดงถึงการมีส่วนร่วมบริการให้แก่ นักท่องเที่ยวถึงร้อยละ 100 รองลงมาคืออุทยานแห่งชาติ น้ำตกพลิ้ว เขาชะเมา – เขาวง เขาแหลมหญ้า และหมู่เกาะเสม็ดและหมู่เกาะช้างตามลำดับ มีเพียงอุทยานแห่งชาติปางสีดาที่ชุมชนในกลุ่มตัวอย่างมี ส่วนร่วมน้อยกว่าไม่มีส่วนร่วม

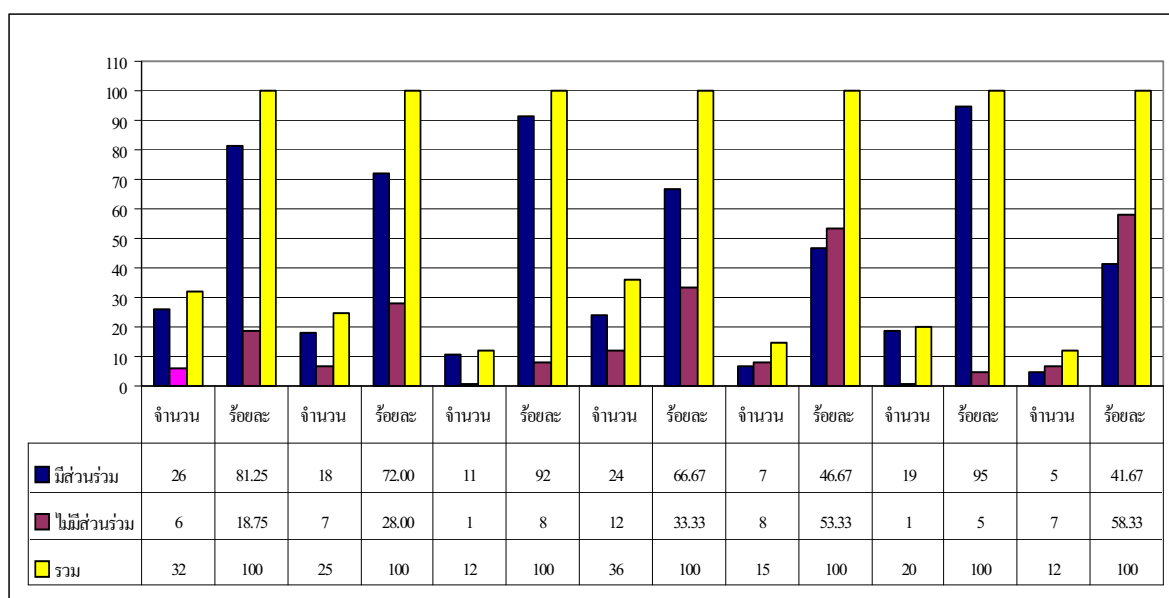
7.4.4.2 เหตุผลที่ประชาชนชุมชนท้องถิ่น ไม่มีส่วนร่วมในการบริการให้แก่นักท่องเที่ยว

ตารางที่ 72 เหตุผลที่ประชาชนชุมชนท้องถิ่น ไม่มีส่วนร่วมในการบริการให้แก่นักท่องเที่ยว																				
เจตนาของผู้ให้ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	หมู่เกาะช้าง	จำนวน	ร้อยละ	เขาคิชฌกูฏ	จำนวน	ร้อยละ	น้ำตกพลิ้ว	จำนวน	ร้อยละ	เขาชะเมา-เขาวง	จำนวน	ร้อยละ	ทับลาน	จำนวน	ร้อยละ	ปางศิลา	จำนวน	ร้อยละ
ผมไม่ได้เจ้าหน้าที่อุทยาน	1	7.14	1. มาทำงาน	4	50.00	ไม่ระบุ	-	-	ไม่ระบุ	-	-	1. มาทำงาน	1	25.00	ไม่ระบุ	-	-	1. มาทำงาน	1	25.00
	1	7.14	2. ไม่มีเที่ยวชั่ง	2	25.00	รวม	-	-	รวม	-	-	2. ไม่มีเที่ยวชั่ง	1	25.00	รวม	-	-	2. ไม่มีเที่ยวชั่ง	1	25.00
ขายของชุมชนท้องถิ่น	1	7.14	3. ไม่อยู่ในพื้นที่	1	12.50							3. ไม่อยู่ในพื้นที่	1	25.00				3. ไม่อยู่ในพื้นที่	1	25.00
	1	7.14	4. ไม่มีนักท่องเที่ยว	1	12.50							4. ไม่มีนักท่องเที่ยว	1	25.00				4. ไม่มีนักท่องเที่ยว	1	25.00
เพราะไม่ได้ขายอาหาร	1	7.14	รวม	8	100							รวม	4	100				รวม	4	100
ผมไม่รู้ ผมคิดไม่ออก	1	7.14																		
	8	57.16																		
	14	100																		

เหตุผลส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาพบว่าสาเหตุที่ไม่มีส่วนในการบริการนักท่องเที่ยวเป็นเพราะตนเองไม่มีการงานอาชีพที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวหรือนักท่องเที่ยว

7.4.5 การมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนท้องถิ่นในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 73 ประชาชนชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
มี/ไม่มี	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีส่วนร่วม	26	81.25	18	72.00	11	92	24	66.67	7	46.67	19	95	5	41.67
ไม่มีส่วนร่วม	6	18.75	7	28.00	1	8	12	33.33	8	53.33	1	5	7	58.33
รวม	32	100	25	100	12	100	36	100	15	100	20	100	12	100

ตารางกราฟที่ 39 การมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนท้องถิ่นในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

ประชาชนชุมชนท้องถิ่นของแต่ละอุทยานแห่งชาติมีโอกาสที่มีส่วนร่วมในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมไม่เท่ากัน อุทยานแห่งชาติที่ให้โอกาสการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ทับลาน มีร้อยละ 95 รองลงมาคือ เขาคิชฌกูฏ ร้อยละ 92 เขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด ร้อยละ 81.25 หมู่เกาะช้าง ร้อยละ 72 น้ำตกพลิ้ว ร้อยละ 66.67 เขาชะเมา – เขาวง ร้อยละ 46.67 และปางสีดา ร้อยละ 41.67

การมีส่วนร่วมในการช่วยรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวจะพบมากที่สุดในเกือบทุกอุทยานแห่งชาติ รองลงมาคือ ร่วมกิจกรรมการพัฒนารักษา
ทรัพยากรธรรมชาติ มีข้อสังเกตว่าการมีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกอาสาสมัครที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพการธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม
พบน้อยมาก

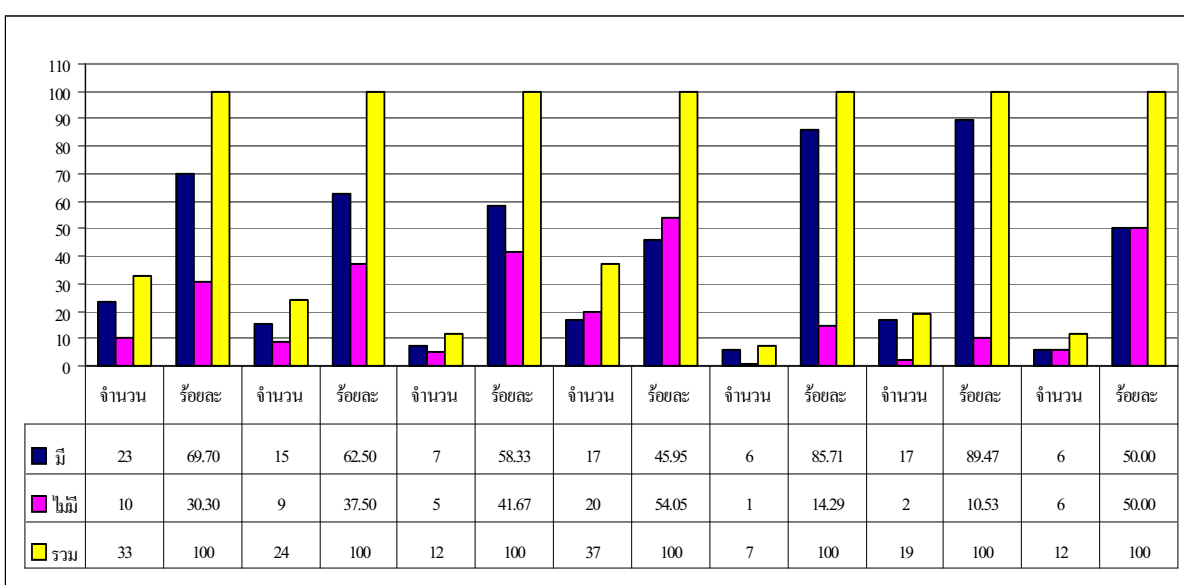
7.4.5.2 สาเหตุที่ประชาชนชุมชนท้องถิ่นไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพการชมรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 75 สาเหตุที่ประชาชนชุมชนท้องถิ่นไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพการชมรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม																	
สาเหตุหลักๆ	จำนวน	ร้อยละ	หมู่เกาะช้าง	จำนวน	ร้อยละ	เขตเทศบาล	จำนวน	ร้อยละ	น้ำตกพลิ้ว	จำนวน	ร้อยละ	เกาะมา-นาง	จำนวน	ร้อยละ	ปางเสียด	จำนวน	ร้อยละ
1.อุทยานจัดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเอง	1	25.00	1. เสนอนำนักท่องเที่ยว	1	100	1.ไม่ระบุ	1	16.67	1.ต่างคนต่างอยู่	2	16.67	1. ไม่เคยยุ่งเกี่ยวกับ	2	33.32	1. อชุมมาก	1	20
2. เพราะไม่ได้ผู้เกาะเสม็ด	1	25.00	2. ไม่อยู่ในเขตอุทยาน	1	100	รวม	10	83.33	2.ไม่ระบุ	1	16.67	2. ไม่อยู่ในเขตอุทยาน	1	16.67	2. ไม่อยู่ในเขตอุทยาน	1	20
3. ไม่มีเวลา	1	25.00	3. ทำงานตามชนบท	1			12	100	รวม	1	16.67	3. ทำงานตามชนบท	1	16.67	3. ทำงานตามชนบท	1	20
4.เป็นผู้ดูแลรักษา	1	25.00	4. เขาไม่รับ	1						1	16.67	4. เขาไม่รับ	1	16.67	4. เขาไม่รับ	1	20
รวม	4	100	5. ประกอบการส่วนตัว	1						1	16.67	5. ประกอบการส่วนตัว	1	16.67	5. ประกอบการส่วนตัว	1	20
			รวม	5	100					6	100	รวม			รวม	5	100

ประชาชนชุมชนท้องถิ่นจำนวนน้อยของกลุ่มตัวอย่างบอกสาเหตุที่ไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพการชมรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติว่าอุทยานแห่งชาติปฏิบัติโดยเจ้าหน้าที่ของตนเอง ชุมชนกับอุทยานแห่งชาติต่างคนต่างอยู่ ไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติ เป็นต้น

7.4.6 การได้รับความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมที่จัดโดย
อุทยานแห่งชาติ

ตารางที่ 76 ประชาชนชุมชนท้องถิ่นเคยได้รับความรู้การอนุรักษ์จากอุทยานแห่งชาติหรือไม่														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
มี/ไม่มี	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มี	23	69.70	15	62.50	7	58.33	17	45.95	6	85.71	17	89.47	6	50.00
ไม่มี	10	30.30	9	37.50	5	41.67	20	54.05	1	14.29	2	10.53	6	50.00
รวม	33	100	24	100	12	100	37	100	7	100	19	100	12	100

ตารางกราฟที่ 40 ประชาชนชุมชนท้องถิ่นเคยได้รับความรู้การอนุรักษ์จากอุทยานแห่งชาติหรือไม่

ประชาชนชุมชนท้องถิ่นของอุทยานแห่งชาติทุกแห่งได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อมจากอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งแตกต่างกัน คือ อุทยานแห่งชาติทับลาน มีการถ่ายทอดมากถึงร้อยละ 89.47 รองลงมาคือ เขาชะเมา-เขาวง เขาแหลม-หญ้าและหมู่เกาะเสม็ด หมู่เกาะช้าง เขาคิชฌกูฏ ปางสีดาและน้ำตกพลิ้วในระดับร้อยละ 85.71 69.70 62.50 58.33 50.00 และ 45.95 ตามลำดับ

7.4.6.1 กิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ประชาชนทุกคนต้องได้รับจากการถ่ายทอดของอุทยานแห่งชาติ

[illegible]

7.4.7 ประชาชนชุมนุมที่ต้องการให้อุทยานแห่งชาติเปิดโอกาสอะไรบ้าง

ตารางที่ 78ประชาชนชุมนุมที่ต้องการให้อุทยานแห่งชาติเปิดโอกาสอะไรบ้าง											
เขตตอนต่างๆ	จำนวน	ร้อยละ	หมู่เกาะช้าง	จำนวน	ร้อยละ	เขตคลอง	จำนวน	ร้อยละ	น้ำตกพลิ้ว	จำนวน	ร้อยละ
7.1 ไม่นอบบย	11	23.40	1. จัดวิทยุชมรมยกให้ควมรู้	3	23.10	7.1 เปิดโอกาสผู้เข้าร่วม 20 บาท เหลือ 10 บาท ให้ออ	5	31.25	1. ออกให้กรรณำชวรมนย ให้ออกในชุมชน	7	29.16
7.2 การจัดการตามแผนงานเพื่อเน้นนำนักท่องเที่ย	3	23.404	2. เปิดให้คำปรึกษาได้	1	7.69	7.2 ออกค่าธรรมเนียมให้ลิดนักชว	3	18.75	2. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	3	12.49
7.3 มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสารานุกรมโลก	3	6.383	3. ออกมีส่วนร่วม	1	7.69	7.3 ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	3	18.75	3. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	2	8.32
7.4 แจ้งเี่ยวลักษณะและารอบม	3	6.383	4. ให้ออกสิ่งสิ่งขึ้นแรงจูงใจ	1	7.69	7.4 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	2	12.50	4. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.5 พังสนสาหรณะ	2	6.383	5. ให้ออกสิ่งสิ่งขึ้นแรงจูงใจ	1	7.69	7.5 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	5. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.6 ให้ออกสิ่งสิ่งขึ้นแรงจูงใจ	2	4.255	6. จัดกิจกรรม	1	7.69	7.6 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	6. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.7 นำประปา เื่ออสิ่งสิ่งขึ้นแรงจูงใจ	2	4.255	7. มีสิ่งของสิ่งสิ่งขึ้นแรงจูงใจ	1	7.69	7.7 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	7. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.8 แจ้งเี่ยวลักษณะและารอบม	2	4.255	8. จัดกิจกรรม	1	7.69	7.8 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	8. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.9 ให้ออกสิ่งสิ่งขึ้นแรงจูงใจ	2	4.255	9. ให้ออกสิ่งสิ่งขึ้นแรงจูงใจ	1	7.69	7.9 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	9. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.10 แสดงความคิดเห็นในการประชุมร่วมกัน ออกคำไปออกความเห็น	1	4.255	10. ให้ออกสิ่งสิ่งขึ้นแรงจูงใจ	1	7.69	7.10 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	10. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.11 ขุนชนเข้ามีส่วนร่วมให้กรรณำชวรมนย	1	2.128	11. เปิดให้คำปรึกษา	1	7.69	7.11 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	11. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.12 ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	2.128	12. ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	7.69	7.12 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	12. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.13 ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	2.128	13. ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	7.69	7.13 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	13. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.14 ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	2.128	14. ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	7.69	7.14 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	14. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.15 ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	2.128	15. ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	7.69	7.15 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	15. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.16 ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	2.128	16. ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	7.69	7.16 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	16. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.17 ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	2.128	17. ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	7.69	7.17 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	17. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.18 ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	2.128	18. ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	7.69	7.18 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	18. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.19 ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	2.128	19. ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	7.69	7.19 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	19. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.20 ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	2.128	20. ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	7.69	7.20 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	20. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.21 ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	2.128	21. ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	7.69	7.21 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	21. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.22 ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	2.128	22. ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	7.69	7.22 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	22. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.23 ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	2.128	23. ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	7.69	7.23 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	23. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.24 ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	2.128	24. ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	7.69	7.24 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	24. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17
7.25 ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	2.128	25. ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ร่วมประชุม	1	7.69	7.25 ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	6.25	25. ให้ออกค่าธรรมเนียม ให้ออกในชุมชน	1	4.17

มีความแตกต่างกันในรายละเอียดของความต้องการให้อุทยานแห่งชาติเปิดโอกาส แต่พอสรุปได้ว่า ประชาชนชุมนุมท้องถิ่นของอุทยานแห่งชาติต่าง ๆ ต้องการมีโอกาส คือ มีความรู้ทางภาษาให้มากขึ้น เช่น ภาษาอังกฤษ มีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการเสนาความ คิดเห็น ให้มีโอกาสในการหารายได้สามารถค้าขายได้ตลอด และหาเก็บผัก เห็ด บนเขาเพื่อเลี้ยงชีพ เป็นต้น

7.26 ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการ อภิปรายกลุ่ม		2,128	
		27	100
	รวม		

7.4.8 ประชาชนชุมชนท้องถิ่นปรารถนาจะช่วยเหลือชุมชนแห่งชาติทำกิจกรรมอะไรบ้าง

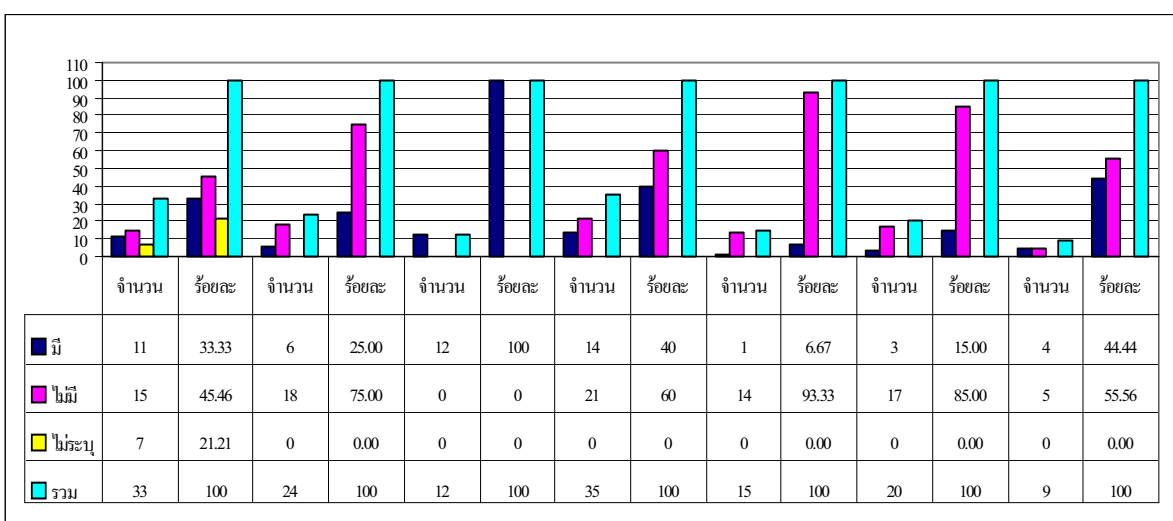
ตารางที่ 79 ประชาชนชุมชนท้องถิ่นปรารถนาจะช่วยเหลือชุมชนแห่งชาติทำกิจกรรมอะไรบ้าง														
เขตเทศบาลฯ	จำนวน	ร้อยละ	หมู่ที่สร้าง	จำนวน	ร้อยละ	นำออกแล้ว	จำนวน	ร้อยละ	ชมรม-นาง-นาง	จำนวน	ร้อยละ	พัฒนา	จำนวน	ร้อยละ
8.1 ไม่นับเลย	8	16.00	1. รักษาความสะอาด	6	35.30	8.1 รักษาความสะอาด	5	31.25	1. รักษาความสะอาด	5	29.41	1. รักษาความสะอาด	6	30.00
8.2 ความสะอาดแหล่งท่องเที่ยว	6	12.00	2. ใช้ข้อมูลเชิงอนุรักษ์กับนักท่องเที่ยว	2	9.08	8.2 อนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ	3	18.75	2. ไม่ทิ้งขยะ	2	11.76	2. รักษาสิ่งแวดล้อม	4	20.00
8.3 ถนนที่สะอาด ถนนดีขึ้น	3	6.00	3. ออกกองสภาพธรรมชาติไว้	2	9.08	8.3 มีส่วนร่วมในการจัดการ	3	18.75	3. ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	1	5.88	3. ให้ความร่วมมือทุกเรื่อง	2	10.00
8.4 อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3	6.00	4. อนุรักษ์ป่า	2	9.08	8.4 อำนวยความสะดวกให้วัยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	2	12.50	4. รักษาความสะอาด	1	5.88	4. ลดค่าธรรมเนียม	2	10.00
8.5 เผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวรู้จักทะเลสาบ	3	6.00	5. ดูแลไม่ให้มีการตัดไม้	1	4.55	8.5 ประสานงานด้านความสะอาด อบต. และกรมป่าไม้	1	6.25	5. ทุกเรื่องหาข้อมูลตาม 4	1	5.88	5. ให้นักท่องเที่ยวรักษาสิ่งแวดล้อม	1	5.00
8.6 ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม	2	4.00	6. ทำที่พิทักษ์ - เก็บอื้อ โส๊ะ	1	4.55	8.6 ช่วยอาหารเมื่อมีคนมาทำ	1	6.25	6. ให้คำแนะนำนักท่องเที่ยว	1	5.88	6. ช่วยพัฒนาอุทยานให้เจริญ	1	5.00
8.7 ช่วยบริการนักท่องเที่ยว ดูแลเป็นเจ้าบ้านที่ดี	2	4.00	7. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	1	4.55	8.7 การจราจร	1	6.25	7. ให้ทุกคน 4 มีส่วนร่วม	1	5.88	7. ประชาสัมพันธ์	1	5.00
8.9 ความปลอดภัย ดูแลเหตุร้ายต่าง ๆ	2	4.00	8. ทิวไร่รักษาสิ่งแวดล้อม	1	4.55	รวม	16	100	8. ลดการพึ่งพิงจากองค์กรภายนอก	1	5.88	8. ให้ความสะดวกเรื่องการบริหารเรื่อง	1	5.00
8.10 แนะนำสถานที่ท่องเที่ยว	2	4.00	9. แบ่งสัดส่วนในการเที่ยวชม	1	4.55				9. พร้อมที่จะร่วมมือ	1	5.88	9. อนุรักษ์ดินสาคในเขตป่า	1	5.00
8.11 ไม่อยากให้อายุถึงชรา - ช่วยกันเก็บขยะ	2	4.00	10. ปลูกต้นไม้ให้สัตว์ป่า	1	4.55				10. ชื่องานป่า	1	5.88	10. เป็นที่ปรึกษา	1	5.00
8.12 เก็บค่าเช่าอุทยานของกลางชาติ	2	4.00	11. ให้ความรู้ชาวบ้านที่ไม่ได้ศึกษา	1	4.55				11. รักษาเพื่อประโยชน์อุทยาน 4	1	5.88	รวม	20	100
8.13 เก็บขยะหน้าหาด	2	4.00	12. ให้ความร่วมมือกับ	1	4.55				12. พัฒนาคอนกรีตให้	1	5.88			
8.14 พัฒนา	2	4.00	ราชการ						รวม	17	100			
8.15 การจัดระเบียบขยะ ปัญหาขยะ	1	2.00	13. ให้รู้ความดูแลให้	1	4.55									
8.16 ช่วยดูแลรักษาธรรมชาติให้ดีขึ้น	1	2.00	ทำดี											
8.17 ให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ที่ชุมชนต้องการ	1	2.00	14. ให้นักท่องเที่ยวหรือชาวบ้านมองให้ไกลกว่านี้	1	4.55									
8.18 ช่วยพัฒนาชุมชนตนเองให้ดีขึ้น	1	2.00	15. ให้ความรู้แก่ชาวบ้าน											
8.19 หอพักสาธารณะในแต่ละอำเภอ	1	2.00	ไฟฟ้า											
8.20 หอพักสาธารณะให้นักท่องเที่ยว	1	2.00	รวม	22	100									
8.21 ความสะอาด/สุขภาพ	1	2.00												
8.22 ปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยว	1	2.00												
8.23 ไม่ทิ้งขยะไปไหนได้ช่วยจัดการตั้งแต่ปี 2524	1	2.00												
8.24 มีส่วนร่วมในการจัดการสาธารณูปโภค- ถนนพัฒนาให้ดีขึ้น	1	2.00												
8.25 ช่วยเผยแพร่ข้อมูลเพื่อชักจูงความสนใจแก่นักท่องเที่ยว	1	2.00												
รวม	50	100												

มีความคล้ายคลึงกันในการหาของประชาชนชุมชนท้องถิ่นที่จะช่วยเหลือชุมชนแห่งชาติ

กิจกรรมต่าง ๆ คือ การรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยว การดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม การเผยแพร่ความรู้แก่กันท่องเที่ยว และอื่น ๆ ที่มีความแตกต่างกันในแต่ละอุทยานแห่งชาติ

7.4.9 ประชาชนชุมชนท้องถิ่นมีความเห็นไม่ตรงกับอุทยานแห่งชาติหรือไม่

ตารางที่ 80 ประชาชนชุมชนท้องถิ่นมีความเห็นไม่ตรงกับอุทยานแห่งชาติหรือไม่														
อุทยานฯ	เขาแหลมหญ้าฯ		หมู่เกาะช้าง		เขาคิชฌกูฏ		น้ำตกพลิ้ว		เขาชะเมา-เขาวง		ทับลาน		ปางสีดา	
มี/ไม่มี	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มี	11	33.33	6	25.00	12	100	14	40	1	6.67	3	15.00	4	44.44
ไม่มี	15	45.46	18	75.00	-	-	21	60	14	93.33	17	85.00	5	55.56
ไม่ระบุ	7	21.21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	33	100	24	100	12	100	35	100	15	100	20	100	9	100

ตารางกราฟที่ 41 ประชาชนชุมชนท้องถิ่นมีความเห็นไม่ตรงกับอุทยานแห่งชาติหรือไม่

ประชาชนชุมชนท้องถิ่นมีความเห็นไม่ตรงกับอุทยานแห่งชาติในระดับที่แตกต่างกัน อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ มีระดับถึงร้อยละ 100 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีความไม่เห็นด้วยกับความคิดและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับชุมชนรอบอุทยานแห่งชาติทุกคน รองลงมาคือ อุทยานแห่งชาติปางสีดา ร้อยละ 44.44 อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว ร้อยละ 40 อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด ร้อยละ 33.33 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ร้อยละ 25 อุทยานแห่งชาติทับลาน ร้อยละ 15 และเขาชะเมา – เขาวง ร้อยละ 6.67 ประเด็นของความเห็นไม่ตรงกันจะอยู่ที่ตารางต่อไป

7.4.9.1 ประเด็นของความเข้าใจไม่ตรงกันระหว่างประชาชนชุมชนท้องถิ่นกับอุทยานแห่งชาติ

ตารางที่ 81 ประเด็นของความเข้าใจไม่ตรงกันระหว่างประชาชนชุมชนท้องถิ่นกับอุทยานแห่งชาติ																	
เขตหมู่บ้าน	จำนวน	ร้อยละ	หมู่เกาะช้าง	จำนวน	ร้อยละ	เขาคิชฌกูฏ	จำนวน	ร้อยละ	น้ำตกพลิ้ว	จำนวน	ร้อยละ	เขาชะเมา-เขาวง	จำนวน	ร้อยละ	ปางสิลา	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่มีความคิดเห็น	19	51.36	1. เงินเดือนเจ้าหน้าที่ป่าไม้ออกช้า	2	25.00	1. ลอดลำต้น 20 บาท เหลือ 10 บาท	1	33.33	1. ลอดลำต้น 20 บาท เหลือ 10 บาท	12	66.66	1. ค่าผ่านประตู 20 บาท	2	33.32	1. ค่าบำรุง 20 บาท สูงเกินไป	4	40.00
2. นิสัยที่จะไม่ถูกที่ ป่าไม้ชาวบ้านช่วยกันรักษามันเสีย	3	8.12	2. เก็บค่าเข้าชมสร้างแพงมาก	1	12.50	2. เจ้าหน้าที่อุทยานไม่สุภาพ	1	33.33	2. เจ้าหน้าที่อุทยานไม่สุภาพ	5	27.78	2. ค่าซึ่งสถานที่ร้านอาหารราคาสูงไป	1	16.67	2. เข็มงวดเกินไป	1	10.00
3. ค่าคนชาวต่างประเทศ 200 บาท ทำไม่ต้องสูงมาก แต่คนไทย 20 บาท มีความต่างกันมาก	4	10.82	3. ยัง ไม่สมบูรณ์	1	12.50	3. เสียงกันเรื่องการคืนป่าให้ให้ธรรมชาติแต่อุทยานอ้างว่าเป็นอุทยาน	3	100	3. เสียงกันเรื่องการคืนป่าให้ให้ธรรมชาติแต่อุทยานอ้างว่าเป็นอุทยาน	18	100	3. ค่าจ้างพนักงานล่า	1	16.67	3. ออกให้ชาวบ้านหาของไปเป็นอาหาร เช่น ผัก พืชเล็ก ๆ	1	10.00
4. การอนุญาตให้ตั้งแก๊สอาหารตลอดเช่นงวดกว่านี้	1	2.70	4. ทำที่ทางเดินให้สะดวก	1	12.50	รวม	3	100	รวม	1	16.67	4. ขยายของขยายของมาเรื่อย ๆ ชาวบ้านไม่มีที่กิน	1	10.00	4. ขยายของขยายของมาเรื่อย ๆ ชาวบ้านไม่มีที่กิน	1	10.00
5. ป่าไม้ (อุทยาน) อย่าให้ตรงบริเวณเกินไป	1	2.70	5. ปรับปรุงทางขึ้นน้ำตกธารมะยม	1	12.50							5. อุทยาน 4 มีกฎระเบียบมาก	1	16.67	5. ของป่าไม่มีใครดูแล จึงเกิดไฟป่า	1	10.00
6. เก็บเงินค่าผ่านด่านทำไมไม่น่าอนุรักษ์และสถานที่ท่องเที่ยว	1	2.70	6. ไม่มีป้ายแนะนำเส้นทางน้ำตกธารมะยม	1	12.50							รวม	6	100	6. หัวหน้า(คนเก่า)เก็บเงินเจ้าหน้าที่แล้วจึงมาเลี้ยง	1	10.00
7. พื้นที่และการใช้พื้นที่ต่อดกลังกันไม่ได้	1	2.70	7. แนวเขตไม่ชัดเจน	1	12.50										7. รายได้เข้าหมู่บ้านไม่มีนักท่องเที่ยวเลย	1	10.00
8. เจ้าหน้าที่มักใช้กฎหมายในการหยุดยอกหาให้มีความดีขึ้น	1	2.70	รวม	8	100										รวม	10	100
9. ในการสร้างสวัสดิการและพัฒนา	1	2.70															
10. ออกให้อุทยานแห่งชาติกับผู้ประกอบการ (ผู้ค้า) และผู้ค้าให้ชัดเจน เช่น ให้เช่าสถานที่	1	2.70															
11. คนไทย : ทำลายกว่าชาวจีนชาติ	1	2.70															
12. เรื่องพื้นที่ทำกิน	1	2.70															
13. อุทยาน ไม่ยอม ให้ชาวบ้านทำกิน	1	2.70															
14. ปัญหาการท่องเที่ยว	1	2.70															
รวม	37	100															

เมื่อประมวลประเด็นของความเข้าใจไม่ตรงกันของทุก ๆ อุทยานแห่งชาติ มีบางประเด็นที่คล้ายคลึงกัน คือ การเก็บค่าธรรมเนียมเข้าอุทยานแห่งชาติว่าชาวต่างประเทศคนละ 200 บาท คนไทย 20 บาท นั้นสูงเกินไป ควรลดลง ความเข้มงวดของทางอุทยานแห่งชาติมีมากเกินไป ส่วนความแตกต่างในประเด็นอื่น ๆ จะแตกต่างกันไปตามแต่ละอุทยานแห่งชาติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย การบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติในภาคตะวันออก มีปัญหาของการทำวิจัยที่ว่า หากประสงค์ที่จะให้แหล่งท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่งของภาคตะวันออกมีความยั่งยืนพร้อมๆ กับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจะทำได้อย่างไร ขณะนี้อุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่งมีการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างไร มีความแตกต่างหรือสอดคล้องกับอย่างไร สามารถที่จะวัดหรือจัดระดับความสามารถการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยใช้แบบจำลองการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไปวัดความแตกต่างได้หรือไม่ และแบบจำลองที่นำมาเป็นแนวทางศึกษาครั้งนี้จะสามารถสรุปเป็นแนวทางที่จะสร้างมาตรฐานการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้แก่อุทยานแห่งชาติอื่นๆ หรือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่นๆ ได้หรือไม่

วัตถุประสงค์การศึกษาครั้งนี้จึงต้องการทราบถึงการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่งว่ามีการบริหารและการจัดการให้ทรัพยากรธรรมชาติระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวไปสู่ความยั่งยืนอย่างไร สามารถเปรียบเทียบและจัดระดับความสามารถในการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศระหว่างอุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่ง ตลอดจนการได้ทดสอบแบบจำลองการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่ามีความเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติได้เพียงใด และสามารถพัฒนาเป็นแนวทางเพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับอุทยานแห่งชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่นๆ

1. ผลการศึกษาสามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. แบบจำลองการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่ออกแบบให้มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องอยู่ 4 ประการและมีกิจกรรมชีวิตการบริหารและการจัดการ 48 ตัว เมื่อนำไปทดสอบกับอุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่งแล้วพบว่า อุทยานแห่งชาติทั้งหมดมีการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับตั้งแต่ ร้อยละ 79.18 ขึ้นไปถึงร้อยละ 89.58 ของแบบจำลอง แสดงว่าแบบจำลองที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานของการบริหารและการจัดการเชิงอนุรักษ์เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวมีความยั่งยืนนั้น อุทยานแห่งชาติในกลุ่มตัวอย่างสามารถปฏิบัติได้ในระดับน่าพึงพอใจมาก คือปฏิบัติได้มากกว่า 3 ใน 4 ของ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่อุทยานแห่งชาติของภาคตะวันออกยังมิได้ดำเนินการประกอบด้วย การทำ Landmark บ่งบอกการเดินทางมาถึงอุทยานแห่งชาติ การเผยแพร่ความรู้และการแนะนำอุทยานแห่งชาติทางสื่อ

เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) การกำหนดเขตอ่อนไหวต่อการเสื่อมโทรม การจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่อ่อนไหวต่อการเสื่อมโทรม การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมที่อุทยานแห่งชาติสามารถรองรับได้ การกำหนดให้มีระยะเวลาปิด – เปิด การบำบัดน้ำเสีย การหมุนเวียนการใช้พื้นที่เพื่อบริการนักท่องเที่ยว การเฝ้าติดตามการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมและการสร้าง เครือข่ายความร่วมมือกับประชาชนชุมชนท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการ

ขณะเดียวกันก็พบว่าอุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่ง มีระดับความสามารถในการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่แตกต่างกันเล็กน้อย คือในตัวชี้วัด 48 ตัวนั้นอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง ปฏิบัติได้ถึง 43 ตัว น้ำตกพลิ้ว 42 ตัว หมู่เกาะช้าง เขาคิชฌกูฏและทับลาน ปฏิบัติได้ 41 ตัว และเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด 40 ตัว และปางสีดา 38 ตัว และหากแยกพิจารณาระหว่างอุทยานแห่งชาติทางบกและทางทะเล จะพบว่าเกือบจะไม่แตกต่างกันในด้านความสามารถในการบริหารและการจัดการเท่าใดนัก คืออุทยานแห่งชาติทางบก สามารถปฏิบัติได้ 41 ตัว ขณะที่อุทยานแห่งชาติทางทะเลปฏิบัติได้ 40.5 ตัวชี้วัด

ปัญหาและอุปสรรคในความสามารถการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติทางทะเลต่ำกว่าอุทยานแห่งชาติทางบก อาจเป็นเพราะมีปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่ยากต่อการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายการอนุรักษ์ การตั้งถิ่นฐานของเอกชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติทางทะเล ทำให้การบริหารและการจัดการในด้านอนุรักษ์มีอุปสรรคไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ เช่น บริเวณหาดทรายขาว ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง หาดทรายแก้ว อ่าววงเดือน ฯลฯ บนเกาะเสม็ด ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด ขณะที่อุทยานแห่งชาติทางบกเกือบจะไม่พบปัญหาเช่นนี้ชัดเจน

แนวทางการกำหนดมาตรฐานการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับอุทยานแห่งชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่นๆ

จากผลการปฏิบัติของอุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่ง ที่สามารถดำเนินการด้านการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับตั้งแต่ร้อยละ 79.18 ขึ้นไปถึงร้อยละ 89.58 ของแบบจำลอง ทำให้มั่นใจได้ว่าแนวทางของการอนุรักษ์บางประการที่ยังไม่ได้ปฏิบัตินั้นมีความสามารถที่จะดำเนินการได้ ดังนั้นหากจะเขียนเป็นแนวทางการกำหนดมาตรฐานการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สามารถเขียนได้ดังนี้

องค์ประกอบของมาตรฐานการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 4 องค์ประกอบ คือ

1. เอกลักษณ์และความโดดเด่นของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม
2. การให้การศึกษาแก่นักท่องเที่ยว (การสร้างนักท่องเที่ยวคุณภาพ)
3. การบริหารและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยหลักการอนุรักษ์
4. การมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนท้องถิ่น

องค์ประกอบทั้ง 4 จะมีตัวบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติที่จะนำไปสู่ทิศทางและความหมายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนี้

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้การปฏิบัติ
1. เอกลักษณ์และความโดดเด่นของ ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม	1.1 หน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารและการจัดการแหล่งท่องเที่ยว บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ และความโดดเด่นโดยภาพรวมของ ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมของแหล่ง ท่องเที่ยวนั้น 1.2 มีการดำเนินการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ภาวะเสี่ยง และ ภาวะคุกคามของแหล่งท่องเที่ยว 1.3 มีการสร้างสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ที่บ่งบอก (Landmark) ให้ นักท่องเที่ยวทราบว่าได้เดินทางมาถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้น แล้ว
2. การให้การศึกษาแก่นักท่องเที่ยว (การสร้างนักท่องเที่ยวคุณภาพ)	2.1 มีกิจกรรมส่งเสริมความรู้และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวนอกเขต แหล่งท่องเที่ยว โดยวิธี 2.1.1 หนังสือ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ เอกสารแนะนำ แหล่งท่องเที่ยว 2.1.2 การเผยแพร่ทางสื่อสาธารณะ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ 2.2 มีกิจกรรมส่งเสริมความรู้และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวภายใน แหล่งท่องเที่ยว โดยวิธี 2.2.1 จัดบอร์ดส่งเสริมการศึกษา ณ จุดต่างๆ 2.2.2 แผ่นพับแนะนำแหล่งท่องเที่ยว 2.2.3 การบรรยายวิชาการแก่นักท่องเที่ยว 2.2.4 มีมัคคุเทศก์นำทางและให้ความรู้ 2.2.5 มีศูนย์วิชาการและนิทรรศการ 2.2.6 มีระบบจัดการเชิงอนุรักษ์ในการให้โอกาสนัก ท่องเที่ยวได้เข้าเห็นความโดดเด่น 2.2.7 มีการเก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ 2.2.8 มีการประสานงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการ ท่องเที่ยวทั้งระดับท้องถิ่นหรือต่างถิ่น โดยมีการ ถ่ายทอดความรู้และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ

	ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว
องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้การปฏิบัติ
3. การบริหารและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยหลักการอนุรักษ์	3.1 ทำแผนแม่บทการบริหารและการจัดการเพื่อความยั่งยืน 3.2 กำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ อาทิ เขตบริการนักท่องเที่ยว เขตพักอาศัย เขตอนุรักษ์ ฯลฯ 3.3 เขตอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม มีการกำหนดพื้นที่อ่อนไหว และพื้นที่ทนทานต่อการเสื่อมโทรม 3.4 ลำดับความสำคัญของพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวต่อการเสื่อมโทรม 3.5 กำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว โดยภาพรวมทั้งแหล่งท่องเที่ยว 3.6 จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวสอดคล้องเหมาะสมกับทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว 3.7 กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่นๆ 3.8 กำหนดระยะปิด – เปิด พื้นที่ท่องเที่ยว 3.9 กำหนดให้มีการสลับหมุนเวียนการใช้พื้นที่ท่องเที่ยว 3.10 กำหนดแหล่งท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย เพื่อไม่ให้นักท่องเที่ยวกระจุกตัวอยู่มากเกินไปในบางพื้นที่ท่องเที่ยว 3.11 นำเสนอทางเลือกที่หลากหลายให้นักท่องเที่ยว เพื่อกระจายนักท่องเที่ยว แบ่งเบาจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากจนแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งรับภาระไม่ได้ 3.12 ถ่ายทอดความรู้เชิงอนุรักษ์ให้นักท่องเที่ยว ณ จุดท่องเที่ยวต่างๆ อย่างเหมาะสม 3.13 จัดที่พักอาศัยของบุคลากร และที่พักแรมของนักท่องเที่ยว ให้มีความกลมกลืนกับธรรมชาติแวดล้อม 3.14 เส้นทางคมนาคม ความสะดวกในการเข้าถึงและเดินทางออก ณ แหล่งท่องเที่ยว ไม่ส่งผลกระทบหรือมีผลกระทบน้อย ที่สุดต่อทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

	3.15 มีมาตรการประหยัดสาธารณูปโภค มีระบบ ปิด – เปิด น้ำ และไฟฟ้าอย่างเหมาะสม
องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้การปฏิบัติ
	3.16 มีระบบจัดการอย่างเหมาะสมกับ ก. ขยะมูลฝอย ข. น้ำเสีย ค. กองไฟ แคมป์ไฟ ง. เสียงรบกวนจากนักท่องเที่ยว จ. สถานที่จอดรถนักท่องเที่ยว ฉ. บริการอาหาร – เครื่องดื่ม และของที่ระลึก 3.17 ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้างที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม 3.18 มีโครงการและกิจกรรมการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม 3.19 มีระบบเฝ้าติดตาม และตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม 3.20 มีกิจกรรมความร่วมมือกับประชาชนชุมชนท้องถิ่นในการช่วยดูแลทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม 3.21 มีมาตรการแก้ไข และป้องกันปัญหาไม่ให้เกิดซ้ำในส่วนที่เกี่ยวกับความเสียหายหรือเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม 3.22 ประชุมทบทวนการบริหารและการจัดการ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อมเสมอๆ 3.23 มีระบบคัดเลือกบุคลากรที่มุ่งเน้นความรู้ความเข้าใจในเชิงอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม 3.24 ฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอๆ

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้การปฏิบัติ
4. การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนท้องถิ่น	4.1 มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวกับองค์กรที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ 4.2 มีส่วนร่วมในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม เช่น การเป็นสมาชิกอาสาพิทักษ์ป่าไม้ ฯลฯ 4.3 มีการถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม แก่ประชาชนชุมชนท้องถิ่น 4.4 ให้ประชาชนชุมชนท้องถิ่นมีโอกาสร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น การเป็นมัคคุเทศก์ ลูกหาบหรืออื่นๆ 4.5 เปิดโอกาสให้แสวงหารายได้จากการท่องเที่ยว เช่น จำหน่ายอาหาร ของที่ระลึก จัดการท่องเที่ยว นำการท่องเที่ยว และอื่นๆ

2. นักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศที่เดินทางไปท่องเที่ยว ณ อุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่ง จะพบชาวต่างประเทศมากที่อุทยานแห่งชาติทางทะเล คือ อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า และหมู่เกาะเสม็ด กับอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยจะกระจายท่องเที่ยวอยู่ทุกๆ อุทยานแห่งชาติ อย่างไรก็ตามพอสรุปได้ภาพของนักท่องเที่ยวทั้ง 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 นักท่องเที่ยวชาวไทย

- 2.1.1 มีทั้งชายและหญิงในจำนวนใกล้เคียงกัน
- 2.1.2 อายุของนักท่องเที่ยวที่ไปยังอุทยานแห่งชาติทางบก ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในวัย 15 – 20 ปี แต่อุทยานแห่งชาติทางทะเลจะพบว่ามียุวัย 26 – 35 ปี เป็นส่วนใหญ่ ความแตกต่างของวัยนักท่องเที่ยวอาจเป็นผลมาจากพื้นฐานการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติทางบกมีการปีนเขา เทียวและเล่นน้ำตก ซึ่งเหมาะกับวัยหนุ่มสาว ขณะที่อุทยานแห่งชาติทางทะเล มีลักษณะการท่องเที่ยวที่ผ่อนคลาย ชมทัศนียภาพ ไม่โลดโผนเหมาะกับคนที่มีอายุมากขึ้น
- 2.1.3 นักท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติทางบกส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมปลายถึงอนุปริญญา แต่อุทยานแห่งชาติทางทะเลส่วนใหญ่จบปริญญาตรี

- 2.1.4 ผู้มีอาชีพรับจ้างและประกอบธุรกิจส่วนตัวเป็นนักท่องเที่ยวที่มายังอุทยานแห่งชาติมากที่สุด และยังพบว่าที่อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด นักท่องเที่ยวจำนวนมากเป็นข้าราชการ
- 2.1.5 เพื่อนหรือมิตรใกล้ชิดเป็นผู้แนะนำให้มาท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาตินี้ นอกจากนั้น ยังรับรู้หรือรู้จักแหล่งท่องเที่ยวจากสื่อมวลชน ประเภทวิทยุ โทรทัศน์ และรับรู้จากหนังสือพิมพ์ และเอกสารของอุทยานแห่งชาติน้อยที่สุด
- 2.1.6 ความต้องการได้พบเห็นได้สัมผัสกับแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติทางบก คือ น้ำตก ป่าไม้อุดมสมบูรณ์ของป่าดิบชื้น ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล คือ น้ำทะเลใสสะอาด หาดทรายขาว
- 2.1.7 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทราบจุดเด่นและเอกลักษณ์ของอุทยานแห่งชาติที่เข้าไปท่องเที่ยว และต้องการได้พบเห็นได้สัมผัสกับความงดงามทางธรรมชาติเหล่านั้น อันได้แก่ การได้เดินชายหาดทรายขาวสะอาด เล่นน้ำทะเลใสสะอาด ณ อุทยานแห่งชาติทางทะเลทั้งสองแห่ง และการได้พบเห็นป่าไม้ ระบบนิเวศป่าดิบชื้นและป่าดิบแล้ง และได้เล่นน้ำตก ณ อุทยานแห่งชาติทางบก
- 2.1.8 ก่อนเดินทางมาท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวทราบและไม่ทราบข้อมูลการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติในจำนวนใกล้เคียงกัน ดังนั้นหากต้องการสร้างนักท่องเที่ยวคุณภาพเพื่อความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติควรดำเนินการเผยแพร่ความรู้และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อมสู่สังคมด้วยวิธีการต่างๆ ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยใช้สื่อมวลชนประเภทวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และเอกสารแผ่นพับของอุทยานแห่งชาติ ส่วนการถ่ายทอดความรู้และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อมขณะที่นักท่องเที่ยวกำลังท่องเที่ยวอยู่ในอุทยานชาตินั้น อุทยานแห่งชาติทางทะเลเช่น บริเวณชายหาดต่างๆ บนเกาะเสม็ด ควรมีบอร์ดประชาสัมพันธ์ด้านความรู้และคุณค่าของระบบนิเวศชายฝั่งทะเลเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันบริเวณน้ำตกของอุทยานแห่งชาติทางบกก็สมควรเพิ่มบอร์ดหรือข้อมูลที่เน้นความรู้และคุณค่าของระบบนิเวศป่าดิบชื้น ป่าดิบแล้ง ทรัพยากรน้ำ (น้ำตก) หลายๆ แห่งของแหล่งท่องเที่ยว การจัดไว้ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและศูนย์นิทรรศการยังไม่เพียงพอ เพราะนักท่องเที่ยวบางส่วนไม่สนใจเข้าไปในศูนย์ดังกล่าว
- 2.1.9 นักท่องเที่ยวมากกว่าร้อยละ 90 ที่เดินทางมายังอุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่ง ได้แสดงความตั้งใจจะกลับมาอีก แสดงว่าคุณค่าและคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวตลอดจนการบริหารและการจัดการการดูแลเอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติ

สามารถสร้างความพึงพอใจและประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารและการจัดการในเชิงอนุรักษ์ที่อุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งดำเนินการนั้น สามารถเรียงลำดับความพอใจจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว เขาชะเมา-เขาวง เขาคิชฌกูฏ เขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด ปางสีดา หมู่เกาะช้างและทับลาน

- 2.1.10 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่ประสงค์ให้เกิดความยั่งยืนของทรัพยากรการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังมุ่งไปที่ความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของแต่ละอุทยานแห่งชาติ คือ ต้องการให้เกิดความยั่งยืนของชายหาดทรายขาวสะอาด น้ำทะเลใส สดใส น้ำตกและป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์

นักท่องเที่ยวมีความประสงค์ที่จะมีส่วนร่วมในการช่วยให้แหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติมีความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม โดยการช่วยกันรักษาความสะอาด ไม่ทิ้งขยะ และไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม

2.2 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

อุทยานแห่งชาติที่มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวมากคือ อุทยานแห่งชาติทางทะเล เขาแหลมหญ้า และหมู่เกาะเสม็ด กับหมู่เกาะช้าง ผลการศึกษาจะอภิปรายและสรุปผล การศึกษาได้ดังนี้

- 2.2.1 นักท่องเที่ยวทั้งเพศชาย – หญิง มีจำนวนใกล้เคียงกัน
- 2.2.2 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุในวัยหนุ่มสาวคือ 21 – 30 ปี
- 2.2.3 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า
- 2.2.4 อาชีพส่วนใหญ่เป็นการประกอบกิจการส่วนตัว รองลงมาคือ งานภาครัฐกิจและข้าราชการ
- 2.2.5 เชื้อชาติของนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ อังกฤษ รองลงมาคือ เดนมาร์ก เยอรมัน อเมริกัน สวีเดน เนเธอร์แลนด์ และอิสราเอล ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรป และ มาจากยุโรปตะวันตกมากที่สุด รองลงมาคือ ยุโรปใต้
- 2.2.6 นักท่องเที่ยวรู้จักอุทยานแห่งชาติและแหล่งท่องเที่ยวโดยเพื่อนบอกมากที่สุด รองลงมาคือ จากสื่ออินเทอร์เน็ต เอกสารแนะนำการท่องเที่ยวและจากบริษัทท่องเที่ยว มีข้อสังเกตว่า การรับรู้แหล่งท่องเที่ยวและอุทยานแห่งชาตินั้น เขาไม่ได้รับรู้ถึงความรู้และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวและอุทยานแห่งชาติมาก่อนเลย จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องเพิ่มข้อมูลที่ให้ความรู้และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

ของแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเข้าไปในการเผยแพร่ต่าง ๆ ด้วย นอกจากนั้นระหว่างที่นักท่องเที่ยวอยู่ในอุทยานแห่งชาติและได้ท่องเที่ยวไปในที่ต่าง ๆ ก็จำเป็นต้องยิ่งที่เพิ่มการเผยแพร่ความรู้และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมที่เป็นภาษาต่างประเทศเช่นภาษาอังกฤษให้ นักท่องเที่ยวทราบ เช่น การจัดบอร์ด แผ่นพับและเอกสารอื่น ๆ ที่ต้องดำเนินการดังกล่าวก็เพราะมากกว่าครึ่งของนักท่องเที่ยวไม่ทราบเรื่องนี้เลย

2.2.7 แหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติทั้ง 2 แห่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมายังอุทยานแห่งชาติคือ หาดทรายแก้ว อ่าวพร้าว อ่าววงเดือน และหาดแม่รำพึงของอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด ส่วนที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง นักท่องเที่ยวนิยมไปที่ หาดทรายขาว หาดไก่อแบ้ น้ำตกคลองพลู และน้ำตกธารมะยม

2.2.8 นักท่องเที่ยวอยากกลับมาอีกหรือไม่ พบว่ามากกว่าร้อยละ 70 มีความประสงค์จะเดินทาง กลับมายังอุทยานแห่งชาติทั้ง 2 แห่งอีก ด้วยเหตุผลดังนี้

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง มีความประทับใจในความงดงามของธรรมชาติ ปะการัง ทะเลสวย ชายหาดทรายสวย แสงแดดดี ป่าดิบอุดมสมบูรณ์ที่พักราคาถูก และที่สำคัญมากคือ ประชาชนเป็นมิตร

อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด มีความประทับใจในความงดงามของชายหาดทราย หาดทรายแก้ว น้ำทะเลใสสวย แสงแดด อาหารไม่แพง และที่สำคัญมากคือ ประชาชนเป็นมิตร

การที่มีผู้นิยมและตั้งใจจะกลับมาอีกเป็นจำนวนร้อยละ 70 นั้น เป็นนิมิตหมายที่ดีประการหนึ่งคือ เขาพึงพอใจ และนักท่องเที่ยวเหล่านั้นจะเป็นเหมือน ขั้วของการเผยแพร่ต่อไป จะมีการแนะนำไปยังเพื่อนสนิท มิตรสหาย ต่างๆ อีกต่อไป จะทำให้อุทยานแห่งชาติทางทะเลจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามามากขึ้นในอนาคต

มีนักท่องเที่ยวจำนวนน้อยกว่าร้อยละ 30 ไม่ประสงค์จะเดินทางกลับมาอีก ด้วย เหตุผลดังนี้ อาคารที่พัก บังกะโลอยู่กันอย่างหนาแน่นและราคาแพง นักท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทยชอบทำให้แหล่งท่องเที่ยวสกปรก เป็นความเห็นของนักท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง ส่วนอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด นักท่องเที่ยวมีความเห็นในเชิงลบดังนี้คือ ราคาที่พักสูงเกินไป แหล่งท่องเที่ยวสกปรก ค่าธรรมเนียมเข้าอุทยานแห่งชาติ 200 บาทต่อคน เป็นอัตราที่สูงเกินไป การอนุญาตให้เรือและเจ็ต

สถิติตามชายฝั่งรบกวน นักท่องเที่ยวอาจก่อให้เกิดอันตรายและมีผลเสียต่อคุณภาพน้ำทะเล และสุดท้ายคือมีสุนัขมากมายบริเวณชายหาด (ปัจจุบันได้ข่าว่าลดน้อยลงไปแล้ว)

- 2.2.9 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่สามารถระบุได้ว่าต้องการให้แหล่งท่องเที่ยวแห่งใดภายในอุทยานแห่งชาติทั้ง 2 มีความยั่งยืน คือมีมากถึงร้อยละ 73.81 และร้อยละ 74.42 ของนักท่องเที่ยว ณ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง และอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ดตามลำดับ

นักท่องเที่ยวส่วนน้อยที่ระบุได้ก็คือต้องการให้แหล่งท่องเที่ยว ป่าดิบชื้น น้ำตก ชายหาดทรายขาว น้ำทะเล และหมู่บ้านชาวประมงบางเบาของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างมีความยั่งยืน ในขณะเดียวกันกับอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและเกาะเสม็ด คือ ชายหาดทราย น้ำทะเลใส และแนวป่าไม้บนเกาะ

- 2.2.10 นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจการบริหารและการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวในระดับต่างกันระหว่างอุทยานแห่งชาติทางทะเลทั้งสองแห่ง คือ

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ร้อยละ 61.91 พึงพอใจปานกลางขึ้นไปถึงมากที่สุด ขณะที่อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด มีความพึงพอใจระดับเดียวกันร้อยละ 46.52 ข้อมูลดังกล่าวทำให้น่าพิจารณาว่าผลงานด้านนี้ของอุทยานแห่งชาติทั้งสองแห่งยังต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงให้มากขึ้นอีก ให้เห็นเป็นชิ้นงานชัดเจนมากขึ้นอีก อย่างไรก็ตามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ก่อให้เกิดความสกปรกความไม่สงบ ก็อาจเป็นภาพสะท้อนต่อการบริหารและการจัดการเชิงอนุรักษ์ของอุทยานแห่งชาติด้วยเช่นกัน

- 2.2.11 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้ความคิดเห็น เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติมีความยั่งยืน ความคิดเห็นที่ได้มาพอสรุปได้ว่า การควบคุมจำนวนรถและบังกะโล ช่วยดูแลความสะอาดบนชายหาดและแหล่งท่องเที่ยวและการลดจำนวนขยะมูลฝอย ขณะเดียวกันการแยกพื้นที่เรือเจ็ตสกีออกจากพื้นที่ว่ายน้ำเล่น

3. บุคลากรของอุทยานแห่งชาติ

บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ที่อุทยานแห่งชาติ คือบุคคลสำคัญอย่างยิ่งที่จะร่วมช่วยทำให้เกิดความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมของอุทยานชาตินั้น ๆ ผลการศึกษครั้งนี้ได้ครอบคลุมถึงการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยดังนี้

- 3.1 บุคลากรส่วนใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง เนื่องจากประเภทของงานและหน้าที่การปฏิบัติ เน้นหนักทางด้านการป้องกันและปราบปราม บุคลากรส่วนใหญ่จึงเป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง

- 3.2 บุคลากรส่วนใหญ่อยู่ในวัย 21 – 40 ปี เป็นวัยที่มีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัวเหมาะสมกับหน้าที่ในการปฏิบัติงานของอุทยานแห่งชาติ
- 3.3 พื้นฐานการศึกษาของบุคลากรส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นฝ่ายปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปราม แต่ฝ่ายบริหารงานมีวุฒินุปริญญาและปริญญาขึ้นไป
- 3.4 บุคลากรทุกคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทราบดีกว่าอุทยานแห่งชาติที่ตนปฏิบัติงานอยู่นั้นมีความโดดเด่นและเอกลักษณ์จุดอ่อนไหวของการเสื่อมโทรมและภาวะเสี่ยงและคุกคามต่อทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อมอะไรบ้าง ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าการปฏิบัติการเพื่อความยั่งยืนของอุทยานแห่งชาติและแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติจะไม่ผิดเป้าหมายไม่หลงทาง เพราะต่างเห็นภาพเป้าหมายชัดเจนเหมือนกันหมด ซึ่งจุดอ่อนไหวต่อการเสื่อมโทรมที่ชัดเจนของอุทยานแห่งชาติทางทะเลคือ ชายหาดทราย ปะการัง ส่วนอุทยานแห่งชาติทางบกคือ ทรัพยากรป่าไม้ น้ำตก และสัตว์ป่า ภาวะคุกคามที่บุคลากรส่วนใหญ่ระบุชัดเจนคือ การบุกรุกลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การหิบบวยปะการัง การควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวไม่ได้ และการจัดการกับขยะมูลฝอย
- 3.5 บุคลากรมากกว่าร้อยละ 70 ของอุทยานแห่งชาติได้รับการฝึกอบรมให้เข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ส่วนที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมมีบ้างที่ปฏิบัติงานในสำนักงานด้านงานธุรการ ขณะเดียวกันก็พบว่า การไปฝึกอบรมครั้งล่าสุดเมื่อปี พ.ศ.2543 (คือก่อนปีที่ทำการวิจัย 1ปี) แสดงว่ายังมีความทันสมัย และเชื่อมั่นได้ว่าความรู้จากการฝึกอบรมจะยังทันสมัยและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมต่าง ๆ
- 3.6 การเตรียมบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจถึงทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติเพื่อเป็นผู้นำทาง เป็นมัคคุเทศก์ เป็นวิทยากรได้มีการดำเนินการในทุกอุทยานแห่งชาติ แต่จะพบน้อยหน่อยที่อุทยานแห่งชาติที่มีนักท่องเที่ยวไม่มากนัก เช่น อุทยานแห่งชาติทับลานและปางสีดา ซึ่งทั้ง 2 อุทยานแห่งชาตินี้ก็จะเริ่มพัฒนาบุคลากรเพื่อการนี้ให้มากขึ้น
- 3.7 อุทยานแห่งชาติทุกแห่งมีระเบียบและแนวทางให้บุคลากรทุกคนปฏิบัติในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติชัดเจนแล้ว
- 3.8 บุคลากรมีความรักและภูมิใจในอุทยานแห่งชาติที่ตนทำงานอยู่เพียงใด บุคลากรเกือบทั้งหมดมีความรักและภูมิใจในระดับมากและมากที่สุด อุทยานแห่งชาติที่มีบุคลากรแสดงความรักและภูมิใจอุทยานแห่งชาติที่ปฏิบัติงานอยู่ จากมากไปหาน้อยดังนี้ อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง น้ำตกพลิ้ว เขาชิมูญญ เกาะช้าง เขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด ทับลานและปางสีดา เมื่อบุคลากรส่วนใหญ่แสดงความรักและภูมิใจในองค์กร (อุทยานแห่งชาติ) ทำให้มั่นใจได้ว่าการบริหารและการจัดการภายในองค์กรมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำพาบุคลากรให้ปฏิบัติงานเพื่อการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมของอุทยาน

แห่งชาติให้ยั่งยืน อันจะเป็นผลให้เกิดความยั่งยืนต่อแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่งใน ภาคตะวันออกอย่างแน่นอน

4. ประชาชนชุมชนท้องถิ่น

จากการศึกษาประชาชนชุมชนท้องถิ่นพบว่า

- 4.1 ประชาชนชุมชนท้องถิ่นที่ดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเป็นหญิงมากกว่าชาย และเป็นผู้มีอายุตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่ โดยการเข้ามาค้าขายอาหาร ของที่ระลึก สินค้าพื้นเมือง สำหรับพื้นฐานการศึกษาของประชาชนชุมชนท้องถิ่นพบว่า จบประถมศึกษามากที่สุด รองลงมาคือมัธยมศึกษา และอุดมศึกษาตามลำดับ แต่พบว่าอุทยานแห่งชาติทางทะเล ประชาชนชุมชนท้องถิ่นมีพื้นฐานการศึกษาสูงกว่าคือมีระดับอุดมศึกษา เช่น อนุปริญญา (ป.ว.ส.) และปริญญาตรีหรือสูงกว่า ความแตกต่างดังกล่าวเป็นผลของการปรับตัวทางสังคมเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะตลาดการท่องเที่ยวเพื่อรองรับชาวต่างประเทศ ประชาชนชุมชนท้องถิ่นมีการปรับตัว มีผู้คนที่มีการศึกษาสูงขึ้นเดินทางเข้าไปตั้งถิ่นฐาน เช่น ที่เกาะเสม็ด และเกาะช้าง เป็นต้น
- 4.2 อาชีพของประชาชนชุมชนท้องถิ่น ที่อุทยานแห่งชาติทางบกประชาชนชุมชนท้องถิ่นมีอาชีพทางเกษตรกรรม รับจ้างและธุรกิจส่วนตัว แต่ต่างไปกับอุทยานแห่งชาติทางทะเลที่มีอาชีพรับจ้างในธุรกิจการท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร และงานบริการ ซึ่งอาชีพดังกล่าวมีผลต่อรายได้ควบคู่กันไปด้วย พฤติกรรมสังคมของประชาชนชุมชนท้องถิ่นอุทยานแห่งชาติทะเลจะแสดงออกถึงพฤติกรรมเชิงพาณิชย์ชัดเจน ขณะที่พฤติกรรมสังคมของประชาชนชุมชนท้องถิ่นของอุทยานแห่งชาติทางบกแสดงถึงพฤติกรรมเชิงพาณิชย์น้อยกว่า และเป็นพฤติกรรมเพื่อยังชีพ (Subsistence) ชัดเจน ขณะที่ประชาชนชุมชนท้องถิ่นบางส่วนขาดโอกาสในการแสวงหารายได้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติ ก็ด้วยสาเหตุของความไม่ชัดเจนว่าจะทำอะไรดี และบางรายไม่สามารถทำได้เพราะอุทยานแห่งชาติไม่อนุญาตให้ปฏิบัติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุทยานแห่งชาติทางบก
- 4.3 บทบาทของประชาชนชุมชนท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมกับการอุทยานแห่งชาติด้านการบริหาร และการจัดการอุทยานแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติทับลานให้โอกาสประชาชนชุมชนสูงที่สุดเมื่อเทียบกับอุทยานแห่งชาติอื่น ๆ อุทยานแห่งชาติทางทะเลเปิดโอกาสให้ประชาชนชุมชนท้องถิ่นในการเสนอข้อคิดเห็นในการดำเนินงานของอุทยานแห่งชาติ ในอนาคตอุทยานแห่งชาติควรส่งเสริมให้ประชาชนชุมชนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมกับการอุทยานแห่งชาติในด้านการบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพราะเป็นการเพิ่มแนวร่วมในพื้นที่รอบ ๆ อุทยานแห่งชาติในการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความ

ร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์กรเอกชนที่อยู่รอบอุทยานแห่งชาติและเหตุที่ไม่ได้ร่วมด้วยเป็นเพราะว่าอุทยานแห่งชาติไม่ได้เชิญหรือไม่เปิดโอกาสให้ ทั้ง ๆ ที่เต็มใจจะเข้าช่วยอยู่แล้ว นอกจากนั้นการให้ความรู้ความเข้าใจในคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน ชุมชนท้องถิ่นควรมีมากขึ้น ทั้ง ๆ ที่ทุกอุทยานแห่งชาติได้พยายามดำเนินการอยู่แล้ว

4.4 ประชาชนชุมชนท้องถิ่นอยากให้อุทยานแห่งชาติเปิดโอกาสให้ทำอะไรบ้าง และขณะนี้ได้ช่วยอุทยานแห่งชาติทำอะไรบ้าง

สิ่งที่ประชาชนชุมชนท้องถิ่นปรารถนาจะช่วยอุทยานแห่งชาติคือ การรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว การดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว

ประชาชนชุมชนท้องถิ่นต้องการให้อุทยานแห่งชาติเปิดโอกาสให้ เช่น ต้องการให้ช่วยพัฒนาภาษาอังกฤษให้เก่งขึ้น (อุทยานแห่งชาติทางทะเล) ต้องการเข้าไปช่วยคิดช่วยทำให้โอกาสมีรายได้จากการท่องเที่ยวและให้โอกาสในการเก็บพืชผล ผักหญ้า หน่อไม้ ในบางช่วงเวลาเพื่อเป็นอาหาร เช่น ตอนต้นฤดูฝนของอุทยานแห่งชาติทางบก เป็นต้น

4.5 อุทยานแห่งชาติกับประชาชนชุมชนท้องถิ่นมีปัญหาความคิดเห็นไม่ตรงกันอยู่บ้าง อาทิเช่น การเก็บค่าธรรมเนียมเข้าอุทยานแห่งชาติที่มีการวิจารณ์กันว่า 200 บาทต่อคนของชาวต่างประเทศ 20 บาทสำหรับคนไทย เป็นต้น ปัญหาความเข้มงวดของเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติที่มีมากจนดูเหมือนประชาชนชุมชนท้องถิ่นกับอุทยานแห่งชาติเป็นศัตรูกัน ซึ่งเป็นบรรยากาศที่ควรจัดให้หมดไปโดยการมีส่วนร่วมในการอยู่ร่วมกัน อุทยานแห่งชาติควรมีฝ่ายชุมชนสัมพันธ์ที่ทำหน้าที่เชื่อมประสานกับชุมชนท้องถิ่น ควรมีการประเมินผลความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่นเป็นระยะ ๆ

5. ข้อเสนอแนะ

คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมหากจะมีความศึกษาวิจัยสืบเนื่องต่อไปดังนี้

5.1 แบบจำลองการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่น่าไปทดสอบความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติกับอุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่งในภาคตะวันออกแล้ว มีความเชื่อมั่นได้ว่าจะสามารถนำไปเป็นแนวทางกำหนดเป็นมาตรฐานการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับอุทยานแห่งชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติต่างๆ ได้ โดยคณะผู้วิจัยได้สรุปไว้เรียบร้อยแล้วในเนื้อหาบทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะเรื่องแนวทางการกำหนดมาตรฐานการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับอุทยานแห่งชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่นๆ

- 5.2 การสร้างความเชื่อมั่นในแบบจำลองที่ได้ทดลองศึกษาโดยใช้อุทยานแห่งชาติ 7 แห่งในภาคตะวันออกเฉียงใต้ออกไปแล้วนั้น หากนำแบบจำลองที่ปรับปรุงแล้วจากผลการวิจัยครั้งนี้ไปทดลองศึกษาวิจัยซ้ำกับอุทยานแห่งชาติที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวในแต่ละภาคของประเทศไทย ผลที่จะได้จะทำให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาแบบจำลองดีขึ้นจนสรุปเป็นแนวทางมาตรฐานการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับอุทยานแห่งชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี
- 5.3 ผลการศึกษาที่แสดงถึงระดับความสามารถในการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรจะเป็นหัวข้อและแนวทางในการศึกษากับอุทยานแห่งชาติต่างๆ ทั่วประเทศและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่นๆ อีก การบ่งบอกผลการจัดการระดับจะเป็นแรงกระตุ้นให้มีการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการให้แหล่งท่องเที่ยวมีความยั่งยืนได้มากขึ้น
- 5.4 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติในภาคตะวันออกเฉียงใต้ควรได้รับการส่งเสริมให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารทางด้านคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมทั้งขณะที่เขาท่องเที่ยวอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติและนอกเขตอุทยานแห่งชาติ เพื่อสร้างนักท่องเที่ยวคุณภาพเชิงนิเวศมากขึ้น
- 5.5 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงพื้นที่บริการ (Service Area) ของอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งว่าพื้นที่ใดที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาอุทยานแห่งชาติมาก พื้นที่ใดมาน้อย โดยแบ่งเป็นพื้นที่บริการหลัก (Core Service Area) พื้นที่บริการรอง (Secondary Service Area) และบริเวณขอบของพื้นที่บริการ (Fringe Service Area) ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพิจารณากลุ่มเป้าหมายที่จะประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารของอุทยานแห่งชาติได้ชัดเจนเป็นระบบมีขอบเขตการดำเนินการชัดเจนและจะทำให้ประหยัดเวลาและทรัพยากรในการประชาสัมพันธ์ได้ดีขึ้น
- 5.6 ควรมีการศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนท้องถิ่นรอบๆ อุทยานแห่งชาติเป็นเรื่องเฉพาะ เพื่อให้ทราบและกำหนดเป็นแนวทางได้ชัดเจนขึ้น
- 5.7 จึงควรมีการนำแบบจำลองที่เสนอเป็นแนวทางแล้วไปตรวจสอบกับอุทยานแห่งชาติยอดนิยม 10 อันดับแรกของประเทศไทย และให้มีการศึกษารูปแบบการบริหารและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภทอันจะเป็นวิธิต่างสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในกับพื้นที่ที่อยู่ในความดูแลขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล (อ.บ.ต.) หรือสภาพำบล (ส.ต.) อำเภอ

บรรณานุกรม

1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรุงเทพฯ มิถุนายน 2542
2. โครงการศึกษาวิจัยการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย โครงการศึกษาเพื่อจัดทำดัชนีวัดคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว มีนาคม 2544
3. กรมป่าไม้ สำนักงานโครงการจัดการทำแผนแม่บทและการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ข้อมูลพื้นฐานแผนแม่บทการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลาน จังหวัดปราจีนบุรี นครราชสีมา กรุงเทพฯ : 2536-2540
4. กรมป่าไม้ สำนักงานโครงการจัดการทำแผนแม่บทและการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ข้อมูลพื้นฐานแผนแม่บทการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติปางสีดา จังหวัดปราจีนบุรี (สระแก้ว) กรุงเทพฯ : 2536-2540
5. กรมป่าไม้ สำนักงานอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ ข้อมูลพื้นฐานแผนแม่บทการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด กรุงเทพฯ : 2540-2544
6. กรมป่าไม้ สำนักงานอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ ข้อมูลพื้นฐานแผนแม่บทการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลี จังหวัดจันทบุรี กรุงเทพฯ : 2543-2547
7. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ กรุงเทพฯ : 2540
8. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เอกสารประกอบการวางแผนการท่องเที่ยว เล่ม 1 สรุปแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับประเทศ กรุงเทพฯ : 2540
9. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนา การท่องเที่ยวของหมู่เกาะและชายฝั่งทะเลจังหวัดตราด กรุงเทพฯ : 2537
10. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์ โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ กรณีภาคใต้ กรุงเทพฯ : 2538
11. กรมป่าไม้ ส่วนอุทยานแห่งชาติและส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล รายงานสถิติรายปี 2534-2539
12. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เอกสารประกอบการสัมมนา พัฒนาท่องเที่ยวไทยในทิศทางที่ยั่งยืน ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : 2539
13. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและชมรมสื่อสารมวลชนส่งเสริมการท่องเที่ยว เอกสารสรุปผลการสัมมนาพัฒนาท่องเที่ยวไทยในทิศทางที่ยั่งยืน กรุงเทพฯ : 2537
14. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รายงานสถิติประจำปี 2539

15. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ อัสชา จำกัด
กรุงเทพฯ : 2544
16. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โครงการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวใน
พื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาตำบล กรุงเทพฯ : 2543 หน้า 36-59 68-69)
17. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรุงเทพฯ : ฉบับที่ 18 เล่มที่ 1 มกราคม-
มีนาคม 2545 หน้า 14-17
18. ผศ.ดร.ดรรรชนี เอ็มพันธ์และผศ.สุรเชษฐ์ เขษฐมาศ “สรุปประสบการณ์การจัดการการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศภาคกลาง” เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคใต้โครงการส่งเสริม
และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2545 หน้า 45-55
19. นำชัย ทนุผล การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่ : 2542 หน้า 20-21